

Predmet IT-98-32-A, Tužilac protiv Mitra Vasiljevića

Transkripcija i redaktura transkripta: Fond za humanitarno pravo, 15.decembar 2005.

Utorak, 27. novembar 2001.

Svedok Slobodan Simić

Svedok Slavica Pavlović

Otvorena sednica

Optuženi je pristupio Sudu

Početak u 9.30 h

Prevod Fonda za humanitarno pravo od pauze na strani 34 do strane 42

Molim ustanite. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda. Izvolite, sedite.

SUDIJA HANT: Molim vas da najavite Predmet.

sekretar: *Predmet IT-98-32-T, Tužilac protiv Mitra Vasiljevića.*

SUDIJA HANT: Šta se dogodilo?

TUŽILAC GRUM: Hteo sam da uložim jedan zahtev pre nego što svedok uđe.

SUDIJA HANT: Izvolite.

TUŽILAC GRUM: Hteo bih da uložim zahtev na osnovu našeg Pravilnika o postupku i dokazima (Rules of Procedure and Evidence), a u vezi sa mentalnom sposobnošću optuženog. Pravilo 67 zahteva da se to uloži što je ranije moguće, u svakom slučaju pre početka glavne rasprave.

prevodioci: Gospodine Grum (Groome), molimo vas da usporite.

TUŽILAC GRUM: Kada sam video istoriju bolesti i kada sam video da je optuženi lečen na psihijatrijskom odeljenju i to u vreme perioda koje je relevantno za počinjene zločine, zabrinuo sam se i pre otprilike godinu dana pitao sam da li će da se brani po toj osnovi. Bilo mi je rečeno da neće. Prvi put je dato bilo kakvo obaveštenje o takvoj odbrani za vreme prethodnog postupka, na statusnoj konferenciji, pre glavne rasprave. Kako god, obaveštenje je bilo nejasno i malo je pomoglo u prikupljanju

informacija koje su Tužilaštvu neophodne da bi vodilo ispravno ispitivanje o toj stvari.

SUDIJA HANT: Koju stranicu u zahtevu vi navodite?

TUŽILAC GRUM: To je bilo u fazi pretpretresne rasprave.

SUDIJA HANT: Kada, molim da nam kažete kada?

TUŽILAC GRUM: Oprostite, ispravite me, dakle, to je bila konferencija pre početka izvođenja dokaza Odbrane.

SUDIJA HANT: Možete li da nam kažete stranicu? Možete li barem da nam kažete šta je tada izneto?

TUŽILAC GRUM: Gospodin Domazet je tada rekao da će biti izvođenja dokaza o psihijatrijskim problemima, poremećajima optuženog. Ja sam tada uložio prigovor i pozvao sam se na Pravilo 67.

SUDIJA HANT: Koliko se ja sećam bilo je pitanje ograničene odgovornosti. Zbog toga bih hteo da znam šta je tačno rečeno. Dakle, vi sada nastupate i time dovodite u pitanje ono šta sam ja tada shvatio.

TUŽILAC GRUM: Časni Sude, ono šta mene brine u ovom času je ono što se odnosi na vreme kada je došlo do počinjenja zločina, kada je optuženi rekao da je razgovarao sa đavolom i sa bogom. Dakle, mi smo čuli od doktora Vasiljevića da je 2. juna optuženi patio od psihoze. Mene brine što nisam bio siguran da to nije odbrana. Čini mi se da se svi ovi svedoci izvode da bi svedočili o njegovom mentalnom stanju u času počinjenja zločina.

SUDIJA HANT: Ali mi još uvek nismo obavešteni o tome. Odbrana mora da utvrdi da li će da ima pravo da se zasniva na takvom tipu odbrane. Ono šta mene brine je da to možda neće da bude odbrana po osnovi ograničene odgovornosti. Po mom iskustvu mora se uzeti u obzir mentalno stanje da bi se objasnilo da je, možda, optuženi učinio nešto što inače ne bi učinio. Dakle, to se odnosi na izricanje presude, a ne odnosi se na krivičnu odgovornost.

TUŽILAC GRUM: Mene brine, a gospodin Domazet bi možda mogao da razjasni tu tačku, dakle, da li će se pozivati na specijalnu odbranu i negirati *mens rea*.

SUDIJA HANT: To ne pobija *mens rea*, a mentalna bolest bi. Dakle, neuračunljivost bi. Mislim da bi trebalo videti šta stoji u tom izveštaju. Nemojmo sada da ulazimo u

niz nekih mogućnosti i špekulacija, poslušajmo prvo izveštaj psihijataru pa ćemo na osnovu toga da znamo koji je smer Odbrane, da li gospodin Domazet to želi da pobija ili ne.

TUŽILAC GRUM: Problem za Tužilaštvo je što mi moramo unakrsno da ispitujemo te svedoke, a da još uvek nismo dobili te izveštaje. Da li bi gospodin Domazet mogao da nam da barem neke prethodne uvide u to koji su rezultati, nalazi psihijataru?

SUDIJA HANT: To sam tražio od gospodina Domazeta u petak, međutim, do danas ni jedan svedok nije sugerisao da takva psihoza može da ima bilo kakav uticaj na njegovo razumevanje onoga šta je činio, niti na nameru. Niti jedan od tih doktora to nije rekao, a mogao je. Prema tome, činjenica da nisu svakako ide protiv pretpostavke da će Odbrana na to da se poziva. Imali smo dva doktora ovde i svaki od njih je mogao da iskaže svoje mišljenje, ali nisu bili priupitani. Dakle, mislim da nam ovo ukazuje na to da nećemo ići u tom smeru. Mislim da je to nešto oko čega su Odbrana i Tužilaštvo mogli da se dogovore, a ne da se obraćate nama. Da li ste se obratili gospodinu Domazetu ili ga pitali nešto o tome?

TUŽILAC GRUM: Jesam.

SUDIJA HANT: Kada?

TUŽILAC GRUM: Pitao sam ga da me obavesti ...

SUDIJA HANT: Ne, ne. Da li ste ga pitali od ovog vikenda?

TUŽILAC GRUM: Da, jesam, juče.

SUDIJA HANT: U redu. I šta vam je rekao?

TUŽILAC GRUM: Rekao je da će razgovarati sa ekspertom juče uveče.

SUDIJA HANT: U redu, pa pitaćemo ga šta je onda saznao. Šta imate još?

TUŽILAC GRUM: Preko Vlade Republike Srpske sam tražio od užičke bolnice da dobijem lekarske arhive i rečeno mi je da ne mogu da dobijem ništa više od onoga šta je već zaplenjeno na osnovu naloga Pretresnog veća. Juče, i još u dva navrata, ovde u sudnici su prikazani dokumenti i oni su usvojeni kao dokaz, uključujući i ovaj arhiv iz Užica. Ja bih sada tražio da mi se odmah dostave svi dokumenti koje Odbrana ima i na koje će da se poziva, bilo za alibi ili za ovu specijalnu odbranu, ako će to da bude slučaj, i da nam se to dostavi sa prevodima. Ja sam dobio četiri dokumenta juče posle

podne i prevodioci su radili cele noći, međutim, teško je za Tužilaštvo da se pripremi ako nema prevode dokumenata.

SUDIJA HANT: Gospodine Domazet, vi ste ovde već više od godinu dana i sve ovo se već ponavljalo u tom vremenu. Moram da kažem da nam to stvarno odmaže. Odmaže nam da se u ovoj fazi predmeta proizvode dokumenti koji nisu prevedeni, a na osnovu pravila trebalo bi da jesu i to barem pre godinu dana. Imate li još nekih ovakvih medicinskih protokola ili svezaka, knjiga?

ADVOKAT DOMAZET: Vaša Visosti, kao što sam i juče rekao, ove knjige koje smo danas doneli su poslednje koje imamo i od njih su samo četiri stranice po nama relevantne za slučaj Vasiljević, dakle četiri obične stranice koje sam u fotokopiji juče dao gospodinu Grumu i to su verovatno te četiri koje je on pomenuo da su prevedene. Dakle, to je jedino što imamo od dokaza. Morao bih nešto u vezi tih dokaza iz Užica da kažem. Najpre, ovaj zahtev koji pominje gospodin Grum, preko Vlade Republike Srpske, zaista mi nije poznat, ali Vlada Republike Srpske nije nadležna za Užice koje se nalazi u Srbiji, dakle u Saveznoj Republici Jugoslaviji. I taj zahtev je mogao da ide samo preko Jugoslavije, zaista nije moglo preko Republike Srpske. A što se Užica tiče, mogu da vam kažem jedan veliki problem koji smo imali kada je 1. novembra prošle godine od doktora Moljevića oduzeta ova dokumentacija koju je on doneo u originalu u Višegrad i u to vreme, smatrajući da je dogovoreno da tu dokumentaciju samo pokaže, da se eventualno fotokopira ... Posle toga i posle toga šta je bilo, on će verovatno o tome i nešto govoriti kao svedok, zaista nismo više mogli iz Užica ništa da pribavimo. Tek se nedavno situacija promenila i uspeali smo da ovi svedoci, ali oni lično, ponesu tu dokumentaciju. Zaista mi je žao što je do ovoga došlo, ali, dakle, nema više nijedne druge osim one koju sam juče dao gospodinu Grumu, koju nameravamo da koristimo.

SUDIJA HANT: Jasno mi je da srpska bolnica u Užicu nakon zaplene nije spremna da dostavi druge dokumente, međutim, to je rizik kojem se izložilo Tužilaštvo kada je tražilo nalog koji im je odobren. I, što se tiče Republike Srpske, osim toga što, uopšteno govoreći, nije spremna da pruža pomoć, nije u poziciji da išta dobije od Užica. Dakle, ono šta mene brine je što ste rekli dva puta da su to jedini dokumenti koje imate. Da li mislite da će biti još nekih dokumenata koji će vam doći?

ADVOKAT DOMAZET: Ne, vaša Visosti, osim ako se ovde ne postavi pitanje od strane Tužilaštva da se još nešto traži od užičke bolnice. Ja bih pokušao onda da se dostavi. Što se Odbrane tiče, mi više drugih dokumenata nemamo, niti tražimo.

SUDIJA HANT: U redu, dakle, to je prva stvar koja je rešena. Drugo, šta se dogodilo sa vašim psihijatrom, šta ima novo?

ADVOKAT DOMAZET: Ja sam juče razgovarao sa gospođom Lopičić, koja je u subotu i nedelju pregledala i detaljno razgovarala sa optuženim. Ona je napravila određene razgovore, testove, sve šta je bilo potrebno, prikupila je tu dokumentaciju i molio sam je da što pre uradi pismeni nalaz koji bi bio preveden na engleski i da ga da. Ja se nadam da će to biti u narednih nekoliko dana, a pre kraja nedelje. Ona je jutros otputovala za Beograd i imam obećanje da će od danas, danas i sutra, taj nalaz da radi i da ga odmah dostavi. Čim ga budem dobio, ja ću ga najpre dati gospodinu Grumu, a zatim i Sudu, taj nalaz.

SUDIJA HANT: Je l' vam ona rekla koja je opšta priroda njenih zaključaka koje je izvela? Mislim da imamo osnova da vam postavimo to pitanje. Mi smo sada stvarno pri kraju ovog suđenja i mislim da je vreme da nam kažete šta vi mislite, šta će da se pojavi kao tačka, a šta neće.

ADVOKAT DOMAZET: Pa, vaša Visosti, zaista mi je teško da kažem, kada mi ni ona nije rekla šta će biti njen konačan nalaz. Nije želela pre nego što sve to sredi, pregleda i uradi tako da zaista ja u ovom trenutku ne znam konačni nalaz. Ja znam da mi je rekla da je obolenje koje se vodi, koje se vodi ovde k'o psihoza, nije samo alkoholizam, dakle, ne radi se samo o tome, već da se radi o jednom duševnom obolenju. A koliko će to biti od uticaja na njen nalaz, da utvrdi da je u kritično vreme bio ili smanjeno uračunljiv ili bitno smanjeno uračunljiv, što bi uticalo samo na eventualnu kaznu u slučaju dokazane krivice gospodina Vasiljevića, ili njegovu neuračunljivost, što bi išlo na drugo, ja zaista u ovom trenutku, dok taj nalaz ne dobijem, zaista ne znam.

SUDIJA HANT: Mi ne možemo da dozvolimo da ovo ostaje pod znakom pitanja, a da se rešenje uopšte ni ne nazire. To može da znači, na primer, da bi doktori koji su ga tada videli, morali ponovo da budu pozvani da svedoče za vreme rasprave o određivanju presude. A činjenica je da vi to niste organizovali pre 12 meseci i sada stavlјate u neprijatnu poziciju Tužilaštvo koje nije moglo da se pozabavi tim pitanjima sa onim lekarima koji su ga videli u kritično vreme. To znači da ćemo morati da odvojimo rasprave vezane za presudu.

ADVOKAT DOMAZET: Shvatam, vaša Visosti, ukoliko to bude proizašlo iz takvog nalaza, ali ja mogu da obećam da ću se truditi da zaista u ovih nekoliko dana, a pre kraja nedelje, taj nalaz dođe.

SUDIJA HANT: Hvala, gospodine Domazet. Izvolite, gospodine Grum?

TUŽILAC GRUM: Samo da se ispravim, ja sam pogrešio malo pre. Zahtev užičkom bolnici smo uputili preko Savezne Republike Jugoslavije, a stranica u transkriptu je 1820, za onu konferenciju koja je održana pre izvođenja dokaza odbrane.

SUDIJA HANT: Ne vidim šta je relevantno na stranici 1820. Tu se govori o problemima koje je gospodin Domazet imao, da se nastavi sa radom četiri nedelje bez prekida. Našao sam sada, to je na stranici 1821, to ste vi pokrenuli kao pitanje. Da, tada je jasno stavljeno na znanje da, ako išta stoji u izveštaju koji je potrebno dobiti od psihijatra vezano za specijalnu odbranu, ćete tada imati pravo da ponovo pozovete te svedoke.

TUŽILAC GRUM: Da, ja jednostavno sada tražim, budući da ovde imam celu grupu psihijatera i bolničarki koji su ga negovali i u vezi sa odgovorom gospodina Domazeta koji smo čuli ...

SUDIJA HANT: Odgovor gospodina Domazeta podseća na odgovor junaka one čuvenu televizijske serije koji kaže "Ja ništa ne znam, ja dolazim iz Barselone (Bracelona)", mislim da je to izraz. On prosto izgovara da nije upoznat ni sa čim, nije u toku. To je nešto što je trebalo da bude urađeno pre 12 meseci, kao što sam već rekao i žao mi je što se nalazimo u ovoj poziciji. Međutim, u ovoj fazi je to nešto što može da se odnosi samo na izricanje kazne. I ako se pokaže potrebnim, sobzirom na vremenska ograničenja koja imamo, kada i ako se pojavi taj izveštaj i ako se bude odnosio samo na pitanje izricanja kazne, u tom slučaju ćemo da odvojimo tu raspravu i održaćemo je kao zasebnu raspravu. Meni se čini da je to najpraktičniji način postupanja. Međutim, ako bude nešto gore od toga, ako u izveštaju bude stajalo da je čovek duševni blesnik i da to ide ka potpunoj neuračunljivosti, u tom slučaju moraćemo time da se bavimo sledeće godine, što će biti prilično teško, jer ćemo imati šest predmeta koje ćemo da vodimo istovremeno. Dakle, u trenutku kada budemo imali dve nedelje na raspolaganju, na početku godine, pozabavićemo se time.

TUŽILAC GRUM: U redu.

SUDIJA HANT: Ako nema ništa drugo, molio bih vas da uvedemo doktora Simića u sudnicu. Gospodine Grum, u uvodnoj reči, na stranicama koje ću da navedem, ima nešto šta je, na žalost, ostavilo potpuno otvorenim pitanje, pitanje duševnog stanja i uračunljivosti u kritično vreme. To je na stranicama od 1836 do 1837. Dakle, možete to da navedete kao reference.

TUŽILAC GRUM: Hvala.

SUDIJA HANT: Molim vas sedite, doktore. Oprostite što ste morali da sačekate, ali morali smo da rešimo još jedan problem koji se neprekidno pojavljuje u ovom predmetu. Gospodine Domazet, izvolite, nastavite.

GLAVNO ISPITIVANJE: ADVOKAT DOMAZET

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Hvala, časni Sude. Dobar dan, gospodine Simiću.

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Dobar dan.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Nastavićemo naš razgovor koji smo juče po podne prekinuli i ako se sećate negde upravo tada sam postavljao pitanja u vezi onog šta pamтите o Mitru Vasiljeviću kao vašem pacijentu, na vašem odeljenju u julu 1992. godine. Možete li mi reći čega se sećate u vezi sa ovim pacijentom?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Pa, mislim da sam rekao ono šta je najvažnije. Treba imati u vidu da je vremenska dostanca od deset godina i da su gotovo svi pacijenti na psihijatrijskom odeljenju vrlo slične kliničke slike. Ono šta sam rekao da je njega izdvojilo, da bih ga zapamtio, to je što je on preveden sa drugog odeljenja naše bolnice, što nije tako često i uobičajeno.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Ja bih vas molio da pogledate dokument istorije bolesti i dijagnozu koja je tom prilikom upisana, pa da nešto o tome kažete. Ja bih molio da se svedoku pokaže dokazni predmet P136. Da li je to istorija bolesti?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Ne, ovo je izvod iz ...

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Ja se izvinjavam, ili je P138? Ja se izvinjavam, P138 je u pitanju. Ja se zaista izvinjavam. Jeste li pogledali, gospodine Simiću?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Možete li nam reći da li vam je to pomoglo da se setite nečeg, odnosno da nešto kažete o dijagnozi koja stoji u istoriji bolesti?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Ovo je dijagnoza, "psihoza 298.9", to je po IX klasifikaciji međunarodnih bolesti (Ninth International Classification of Disease) koja je sada promenjena. 298.9 su, takozvane, neoznačene psihoze. Najčešće se ta dijagnoza postavljala u slučajevima kada nije postojao neki specifičan psihopatološki supstrat koji bi se posebno klasifikovao, tako da ova dijagnoza govori o jednom težem duševnom poremećaju koji se u ovom slučaju manifestovao poremećajem ponašanja, agitiranošću, uznemirenošću, poremećaju misaonog toka i to je ono šta je dominiralo u slučaju ovog poremećaja. Ovde u istoriji može se videti heteroanamneze, to znači, iz izjave supruge pacijenta da je on dosta konzumirao alkohol i da je tri puta lečen na odeljenju zbog alkoholizma. A pored toga pominje se i pogibija bliskog rođaka. To su faktori koji su mogli da utiču na pojavu ovog teškog duševnog poremećaja.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Doktore Simiću, po vama je ova dijagnoza težak duševni poremećaj. Moje pitanje je da li je to vezano sa alkoholizmom ukoliko se radi o alkoholičaru, ili može i ne mora da bude za to vezano? Možete li da nešto o tome kažete?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Da bismo bili sugurni da je to alkoholna psihoza, mi bismo morali, znači, da imamo podatke o ranijem lečenju, što u ovom slučaju, u ovoj istoriji nije priloženo, da bismo videli na koji način se bolest alkoholizma kod pacijenta razvijala i na kom nivou, intenzitetu oštećenja, je kod njega dovela do ovog poremećaja. Takođe bismo morali da imamo nastavak njegove istorije u kasnijem periodu, to jest, kako se njegova bolest dalje razvijala, da li je imao neke nove poremećaje, da li je i kasnije lečen ili je registrovan u zdravstvenim ustanovama zbog sličnih poremećaja. Znači, u ovom ovde konkretnom slučaju postoji visoka mogućnost, visok stepen da bi ova psihoza mogla imati alkohol etiologiju, znači, da je psihoza mogla biti uzrokovana alkoholom.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Što se tiče njegovog tadašnjeg, dakle, stanja, tada kada je doveden na vaše odeljenje, možete li se izjasniti na osnovu onoga što tada znate, o njegovoj mogućnosti shvatanja radnji, dela, posledica u to vreme kada je primljen kod vas na odeljenje, u ovom stanju koje ste opisali?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Pa, ovde se jasno vidi u psihičkom statusu, znači, u psihičkom stanju da je on izrazito uznemiren, da mu je poremećen misaoni tok, da u afektu dominira agitiranost, da pažnju ne može da usmeri i održi, da samo na poneko pitanje može da konkretno odgovara, da se kontakt teško uspostavlja, da peva, viče, otima se pri prijemu i da su ostale funkcije nedostupne proceni, pa je tom prilikom bolesnik infiksiran, znači, to smo juče opisali na koji način i zašto, što govori da on nije bio u tom momentu u stanju da upravlja svojim postupcima i da bude svestan svoga dela.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Hvala. Ja vas molim da pogledate ovaj isti dokaz i stranicu, mislim da je to stranica 3, koja se radi o otpuštanju kući ovog bolesnika, na zahtev, potpis ... Stranica koja je ispred vas. Molim vas da je pročitate i da mi kažete o čemu se radi.

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: "Bolesnik uredan, miran, i dalje malo ubrzan". Datum je 28. jul 1992. godine. "Na zahtev supruge otpušta se kući na dalje ambulantno lečenje." U potpisu "Vasiljević Milojka".

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Da li ovo, doktore Simiću, znači da je on u tom trenutku bio zalečen ili još uvek ne, ako se otpušta na zahtev supruge, a ne na naredbu lekara?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Pa, možda je prava reč zalečen. Znači, nije bio potpuno izlečen i bilo je potrebno da ostane još u bolnici, ali, po zakonu, najbliža

rodbina, znači roditelji, staratelji ili bračni drug, imaju pravo da izvedu pacijenta sa odeljenja na lični zahtev i na ličnu odgovornost, pa je to bio i ovde slučaj.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Da li, po vama, to znači da je ipak njegovo stanje bilo poboljšano u odnosu na ono, da li bi u nekom slučaju bili u mogućnosti i da uskratite porodici da ga vodi na kućno lečenje ukoliko bi vaša procena bila da to nije moguće, na štetu njegovog zdravlja?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Ovde upravo piše da je bolesnik uredan, miran, znači, govori o njegovom ponašanju koje je u tom momentu bilo zadovoljavajuće. Pominje se samo da je i dalje malo ubrzan, što u našoj terminologiji podrazumeva izvesno povišenje afektiviteta u smislu pojačane psihomotorike, ali pretpostavljam da je takvo njegovo stanje bilo zadovoljavajuće i za suprugu, pa se odlučila na to da ga izvede, jer izuzetno retko neko izvodi pacijenta koji nije dobro, ili upadljivo loše. Najčešće izvode pacijente koji su vidljivo oporavljeni i nemaju strpljena da čekaju završetak lečenja.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Ja vas molim da pogledate prvu stranicu tog dokaza i kažete mi najpre način popunjavanja, kada ta istorija bolesti, sa celim dosijeom, ide sa odeljenja na odeljenje. Da li se na ovom istom formularu na svakom odeljenju upisuje ono šta se odnosi na to odeljenje, dakle, nezavisno od onoga šta je upisano na prethodnom odeljenju, u konkretnom slučaju, ortopedija?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Pa, ovde se vidi da je istorija otvorena na odeljenju ortopedije, a da je u istoriji napisano da je pacijent preveden na odeljenje psihijatrije. Da je posle psihijatrije preveden na neko treće odeljenje, takođe bi i oni nastavili da pišu u istoj istoriji bolesti.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Konkretno, doktore Simiću, pogledajte ove rubrike, da li je rubrika 12 popunjena kod vas na odeljenju, a da li je rubrika 11 popunjena kod vas, da li to možda znate?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Rubrika 12, gde piše "*Psychosis*", to je popunjeno na našem odeljenju i mislim da sam baš ja ovo otkucao. Liči mi na tadašnju moju mašinu, a i dole je moj potpis istom tom mašinom. A ja sam ovde popunio i datum otpusta. Verovatno bi trebalo da ima i otpusna lista koju sam ja pisao, samo je ja ovde ne vidim.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Ja imam ovde jednu otpusnu listu koja je posebno sa vašeg odeljenja. Ja ću vam pokazati da vidite da li se o tome radi i da li se radi o ovome pacijentu, pa bih molio da se pokaže ovaj original i fotokopija.

SUDIJA HANT: Postoji li verzija na engleskom jeziku toga dokumenta?

ADVOKAT DOMAZET: Bojim se da ne.

TUŽILAC GRUM: Časni Sude, ja imam radnu verziju koja je napravljena sinoć. Mogu da razdelim, ali naglašavam da je to radna verzija.

SUDIJA HANT: Hvala vam. Gospodine Domazet, stvarno, ovo nije dobro napravljeno.

ADVOKAT DOMAZET: Vaša Visosti, to je dokument čiju sam fotokopiju, takođe, juče dao gospodinu Grumu. To sam propustio da kažem danas. I zaista nema drugih, drugih dokaza koji nisu predati, zaista nema. Ali, propustio sam da kažem da je uz one i ova fotokopija juče data.

SUDIJA HANT: Tu verovatno piše ono očigledno i verovatno, ali vi niste dali verziju na engleskom jeziku što je trebalo da učinite. Vi ste to mogli da date gospodinu Grumu kako bi on to dao na prevod, ali nama niste dali nikakav prevod. Mi ne bi trebalo da se oslanjamo na gospodina Gruma da nam on to da. No, nastavite, a u ovom slučaju ćemo da se oslonimo na simultane prevodioce, da nam oni to pročitaju, odnosno svedoku.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Jeste li pogledali ovu otpusnu listu?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Da, da.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Da li se radi o toj otpusnoj listi o kojoj ste govorili?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Možete li pročitati šta je zapisano na toj otpusnoj listi, kao, dakle, dijagnoza i kao opis ispod toga, da bi moglo da bude i prevedeno?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: "Otpusna dijagnoza pacijenta Vasiljević Mitra *psychosis 298.9*." U epikrizi, piše da je "prva hospitalizacija, preveden sa ortopedije, na prijemu izrazito uznemiren, agitiran, peva, više, otima se pri prijemu, misaoni tok poremećen inkohherentnim govorom. Posle ordinirane terapije stanje se popravilo, pa se na zahtev supruge otpušta kući uz dalje ambulantno lečenje. Labaratorijski nalazi u granicama normale. Predlog za terapiju, "largaktil" tablete od 100 miligrama, tri puta po jedna. Kontrola kod nadležnog psihijatra za 14 dana. Do tada poštediti. Kontrola kod ortopeda. U potpisu: lekar na odeljenju doktor Slobodan Simić. Načelnik odeljenja primarius doktor Borislav Martinović, neuropsihijatar."

SUDIJA HANT: Gospodine Domazet, samo trenutak, molim vas. Doktore, možete li da nam pomognete sa ovom reči "epikriza"? Prema mom medicinskom rečniku, značenje te reči zavisi od izgovora, što nikada nije dobar početak, a ja mislim da je to

relevantno pa mi vi potvrdite: da li to znači kritički izvod ili analiza istorije bolesti. Da li je to tačno?

SVEDOK SIMIĆ: Pa možda sažetak bi bio, onako, najbliži opis.

SUDIJA HANT: Hvala.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Gospodine Simiću, u pogledu tretmana i ovih lekova, da li možete nešto da kažete, o čemu se radi, kakvi su to lekovi i da li je to, po vama, u to vreme bilo dovoljno?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Pacijent je dobio, takozvani generički naziv "hlorpromazin", to je antipsihotik, dominantno sedativnog delovanja, u optimalnoj dozi od 300 miligrama dnevno. To je u to vreme bio lek koji smo mi davali pacijentima sa njegovom kliničkom slikom gde posebno dominira uznemirenost i agitiranost.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Doktore Simiću, i sami ste videli iz ove istorije, i kažete da je on prebačen kod vas bio sa odeljenja ortopedije, da li se sećate na koji način, da li se sećate iz njegove ili drugih priča, na koji način je bio povređen Mitar Vasiljević?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Pa, mi smo čuli tu priču o pacijentu koji je pao sa konja, pa je doveden na ortopediju i na ortopediji bio izrazito uznemiren i zbog tog svog ponašanja je preveden na odeljenje psihijatrije.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Samo jedno, pogledajte prvu stranicu ovog dokaza 538, istorije bolesti, ove popunjene ... Je l' imate pred sobom?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Pogledajte gore, upravo ispod onog što je štampana istorija bolesti, ovo što je otkucano ispod toga. Je l' vidite? "Povreda na ratištu u Višegradu".

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: To je upisano u istoriji bolesti. Možete li da nam objasnite šta je, po vama, koji ste tada radili, pre svega, taj termin "ratišta" označavao?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Dobro, to nije neko stručno pitanje. Za sve nas ratište je bilo koja teritorija gde se odigravaju bilo kakve borbe, a posebno za nas u Srbiji u to vreme, ratište je bila Bosna, jer ovaj pacijent je doveden iz Bosne, a mi smo Srbija.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Da li to znači da je oznaka "ratište" po vama predstavljala, vama koji ste to radili tada, teritoriju na kojoj su bila borbena dejstva? U konkretnom slučaju da se radilo o Bosni i Hercegovini.

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Da

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Da li je, doktore, na ovaj način upisivano kod svih pacijenata koji su dolazili sa povredama sa te teritorije ili se odnosilo samo na one koji su povređeni u direktnim borbenim dejstvima?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: To zaista ne bih znao da vam kažem, jer ja nisam vodio administraciju.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: A u vašoj uobičajenoj terminologiji kojom ste se tada, vi koji ste radili, vodili, oznaka "ratište" je imalo ovo označenje koje ste objasnili?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Hvala vam, doktore Simiću, ja nemam drugih pitanja ovom svedoku.

SUDIJA HANT: Gospodine Grum, izvolite.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: TUŽILAC GRUM

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Dobar dan, doktore Simiću. Ja sam Dermot Grum (Dermot Groome) i ja ću vam u ime Tužilaštva postaviti nekoliko pitanja. U vezi pitanja kada je gospodin Vasiljević prvi put došao u bolnicu u Užice, vi o tome nemate ličnih saznanja, je l' tako? Vi znate samo kada je došao na odeljenje psihijatrije, je l' tako?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Rekli ste da ste vi bili lekar opšte prakse na psihijatriji 1992. godine. Možete li da mi kažete da li ste u to vreme vi lečili pacijente koji su patili od duševnih bolesti ili ste samo lečili neke druge bolesti, a drugi doktori su se bavili psihijatrijskim problemima?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Ja sam bio, mi to zovemo "sekundarac". To je lekar koji se priprema za specijalizaciju psihijatrije, ali još nije dobio specijalizaciju. Tako da sam ja lečio duševne bolesnike, uz, naravno, direktnu saradnju sa svojim mentorom, psihijatrom. Moram i to reći, nas je bilo vrlo malo, tako da sam ja bio jedini sekundarac, to jest mladi lekar na odeljenju koje ima 50 kreveta i ukupno tada samo četiri specijaliste.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li bih bio u pravu ako kažem da vi jeste lečili psihijatrijske pacijente, ali da je to, zapravo, bilo pod nadzorom vašeg mentora, je l' tako?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li bi oni morali da odobre lekove ili bilo koju drugu terapiju, koju ste nameravali da predložite pacijentima?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Po vašem mišljenju, ko je bio u najdirektnijem kontaktu sa gospodinom Vasiljevićem? Pardon, koji je doktor, po vašem mišljenju, bio u najdirektnijem kontaktu sa gospodinom Vasiljevićem za vreme njegovog boravka na psihijatrijskom odeljenju?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Najdirektnije ja, a preko mene, moj mentor, doktorka Slavica Jevtović.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li bismo mogli da kažemo da su, u to vreme, svi aspekti lečenja gospodina Mitra Vasiljevića bili nešto sa čime ste vi uvek bili upoznati?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A sada bih želeo nešto da vas pitam o ovoj klasifikaciji za "298.9", za tu šifru. Vi ste rekli da je postojala stara klasifikacija, po kojoj je to bila neoznačena psihoza, po IX internacionalnoj klasifikaciji bolesti. Sada vas pitam da li biste vi danas klasifikovali te simptome na isti način? Naime, koju biste klasifikaciju danas primenili?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Današnja klasifikacija, X Internacionalna klasifikacija bolesti (Tenth International Classification of Disease), poseduje šifru "F23", akutni prolazni psihotični poremećaji i to bi najverovatnije bila dijagnoza ovog pacijenta.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Vi ste upotreбили reč "prolazni". Da li to znači da je to neka psihoza koja prolazi?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: "F23" u klasifikaciji je objašnjena kao akutni i prolazni, u zavisnosti od toga kakav je slučaj. U svakom slučaju, psihoza, akutna psihoza, akutni psihotični poremećaj jeste prolazan, samo što u jednom broju slučajeva predstavlja manifestaciju ozbiljnije duševne bolesti, a u nekom slučaju reakciju na određene uslove ili faktore.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Postoje li neke potkategorije te šifre "F23", koje bi nam preciznije dale dijagnozu stanja gospodina Vasiljevića, ili je to neka opšta kategorija?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Postoje potkategorije, ali to u suštini jeste opšta dijagnoza. Potkategorije, ako vas interesuje ...

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Samo one potkategorije za koje vi smatrate da preciznije opisuju stanje gospodina Vasiljevića, u vreme kada ste ga vi lečili.

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: On bi, verovatno, dobio dijagnozu "E23.0".

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li da nam kažete kako se naziva ta potkategorija?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: To su sve isti nazivi, samo potkategorije. Akutni i prolazni psihotični poremećaji.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Malo pre ste nam rekli da u nekim slučajevima ovaj prolazni psihotični poremećaj predstavlja reakciju na neke uslove ili faktore. Mogu li na osnovu toga da zaključim da se to može prouzrokovati nekim iznenadnim događajem u životu osobe?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li je, na primer, moguće da neko ko je izgubio neku blisku osobu na taj način bude pogođen, na taj način da reaguje?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li, takođe, može biti slučaj da neko ko je, na primer, nešto strašno počinio, da oseća krivicu i kad bude svestan toga šta je učinio, da to prouzrokuje takav događaj? Recimo, da neki muškarac ubije ženu, na primer, svoju ženu, da li bi to moglo da prouzrokuje takav tip psihotičnog poremećaja?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Postoje kategorije stresnog događaja koje mogu da izazovu, ali u tim kategorijama nije spominjan takav slučaj. Verovatno se nije pojavio u praksi.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Dakle, uzmimo nekoga kome dođe do psihotičnog poremećaja zbog toga što je nešto učinio, da li biste to drugačije klasifikovali od "F23.0" ili "F23.1"?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Ako bi pacijent imao psihotičnu sliku onda bi bio klasifikovan u "F23.0" i ostale potkategorije, a onda bismo morali da vidimo koji je etiološki faktor doveo do pojave psihotičnog poremećaja. Mnogo češće u praksi, pošto sam ja radio u zatvorskoj bolnici sa pacijentima koji su izvršili krivično delo, u ogromnom broju slučajeva, u velikom broju slučajeva, pacijent prvo upadne u psihotični poremećaj, a tek onda izvrši krivično delo.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Na osnovu vašeg iskustva, da li možete da nam kažete da li ste se nekada susreli sa slučajevima gde je neka osoba počinila zločin, a nakon toga je upala u psihotični poremećaj?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Ja nisam imao u zatvorskoj bolnici priliku da sretnem pacijenta koji je prvo počinio delo, pa onda upao u psihozu. Svi pacijenti su bili, ili su upali, u psihozu pa izvršili delo ili su izvršili delo bez psihoze, sa nekim drugim poremećajem.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li u Srbiji postoje neke odredbe koje predviđaju da se nešto učini sa pacijentima koji predstavljaju opasnost za lekare, dakle, da su toliko duševno poremećeni da se vežu ili zatvore, izoluju zbog lečenja, po srpskim zakonima?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Možemo da to postavimo u dva nivoa: ako pacijent oboli od psihotičnog poremećaja i ako se kod njega to manifestuje agresivnošću i upadljivim ponašanjem, on se hospitalizuje u bolnicu i pristupa se lečenju. Posle lečenja, on se otpušta kući. Međutim, u slučajevima ako pacijent koji je oboleo od psihoze napravi neko krivično delo, krvni delikt, pokušaj ili urgožava okolinu, njemu se izriče takozvana mera bezbednosti lečenja i čuvanja u zatvorenoj ustanovi. I to izriče sud na predlog lekara ili na zahtev porodice i oštećenih.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Na primer, ako je duševni poremećaj gospodina Vasiljevića dovoljno ozbiljan, u skladu sa srpskim zakonom, vi biste bili u poziciji da se obratite nadležnom lekaru, vašem mentoru i da tražite da se zatvori radi lečenja. Da li je to tačno?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: On nije primljen na odelenje posle nekog krivičnog dela, nego zbog uznemirenosti i agitiranosti koja je i uznemirenost i agitiranost, sanirana u toku lečenja, tako da u momentu otpusta on nije bio opasan za okolinu. Da je postojala takva opasnost, ja bih obavezno obavestio mentora i mi bismo sudskim postupkom onemogućili otpuštanje opasnog pacijenta.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Gospodin Domazet vam je postavio pitanje o tome da li je duševni poremećaj, od koga je u to vreme patio Mitar Vasiljević, mogao da bude prouzrokovan alkoholom. Vi ste govorili o psihozi uzrokovanj alkoholom i rekli ste da bi vam bili potrebni drugi izveštaji da biste to tačno utvrdili. Vi ste bili prvenstveno lekar koji se bavio gospodinom Mitrom Vasiljevićem, pa vas ja sada pitam da se priselite tog lečenja i da nam kažete da li je poremećaj koji ste vi приметili bio posledica alkoholizma?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Na osnovu postojanja istorija o ranijem lečenju, može se pretpostaviti da bolest alkoholizam, uz jednu kontinuiranu konzumaciju, u vanrednim uslovima, pod visokim stresnom i egzistencijalnom ugroženošću, uz gubitke voljenih osoba, može da rezultira pojavom psihotičnog poremećaja. U ovom

slučaju ja nisam mogao detaljnije o tome da se izjasnim, jer jednostavno nam nije bila dostupna dokumentacija o prethodnom lečenju, jer je pacijent bio iz druge države gde je bilo vanredno stanje i njegova supruga nije doturila, donela adekvatnu dokumentaciju, tako da u tom momentu nismo imali kompletan pregled njegove bolesti, što uostalom piše u otpusnoj listi koju sam ja pisao. Napisao sam da je prvo lečenje, prva hospitalizacija, iako postoje podaci o ranijem lečenju, ali ja ih nisam video, nisam imao dokument, tako da sam sa ovim šta sam imao mogao samo da predložim dijagnozu, neoznačena psihoza, sa slikom akutnog i prolaznog poremećaja.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li biste se složili sa mnom da bi vam bilo lakše da ste za vreme vašeg negovanja gospodina Vasiljevića imali tu dokumentaciju o njegovom prethodnom lečenju?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Ona bi, dokumentacija bi mogla da pomogne eventualno u određivanju preciznijeg etiološkog faktora, odnosno, uzroka pojave psihotičnog poremećaja, što znači da bi njegov psihotični poremećaj mogao biti svrstan i u, takozvane, alkoholne psihoze.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da ste tada znali da je lečen u više navrata zbog alkoholizma, da li bi to promenilo vašu dijagnozu, ovu šifru "298.9", dijagnozu koju ste upisali u istoriju bolesti? Da li bi u tom slučaju ta vaša dijagnoza bila izmenjena?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: U IX klasifikaciji bolesti, alkoholne psihoze te vrste svrstavane su u neoznačene psihoze, "298.9".

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li se danas specifično sećate onog vremena kada ste upisali tu dijagnozu "298.9"? Da li ste tada smatrali da je to alkoholna psihoza ili neoznačena psihoza, nepovezana sa alkoholizmom? Da li se danas sećate kako ste to tada utvrdili?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: "298.9" dijagnoza je dijagnoza koja objedinjuje sve psihotične poremećaje koji imaju sličnu kliničku sliku, bez obzira na etiologiju.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: U skladu sa X klasifikacijom koja se danas primenjuje, da li se još uvek to smatra kao "F23.0"? Dakle, alkoholna psihoza bi se klasifikovala kao "F23.0"?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: U novoj, X klasifikaciji, sa dokumentacijom i kompletnim uvidom u lečenje pacijenta, najverovatnije da bi on dobio dijagnozu "F10.5", to su alkoholne psihoze. "F10.5".

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Doktore, ja sam beležio dok ste opisivali simptome, pa bih sada hteo da prođemo kroz te simptome i da vidimo da nisam nešto propustio. Mislim da ste rekli da su simptomi agitiranost, uznemirenost i poremećenost toka misli. Da li ste primetili još neke simptome kod gospodina Vasiljevića, tokom perioda dok ste ga negovali?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Ono šta se može videti, odnosno čuti, kako je izgledao pacijent na prijemu u tom periodu, ostale funkcije su bile nedostupne proceni.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možda biste mogli da pojasnite ovaj odgovor? Da li želite da kažete da je bilo još nekih simptoma o kojima niste mogli da se izjasnite, koje niste mogli da procenite?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Psihičke funkcije mogu da se detaljno ispitaju samo ako je pacijent u stanju da kontroliše svoje ponašanje i ako nije psihomotorno uznemiren. Kasnije, na otpustu, vidi se da je on uredan, miran i da je jedino upadljivije postojanje izvesne ubrzanosti, što podrazumeva, najčešće, malo brže pričanje i malo veća pokretljivost.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Upotrebili ste reč "kontorlisanje vlastitog ponašanja". Da li biste mogli da nam razlikujete osobu koja je ljuta i koja namerno unosi nered i osobe koja je sposobna da kontoliše svoje ponašanje? Kako biste vi razlikovali ta dva slučaja?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Neko ko namerno nešto radi on mora da napravi pauzu. Ne može da dugo i na isti način simulira nenormalno ponašanje, dok pravi pacijent je kontinuirano, neprekidno, poremećenog ponašanja i izrazite uznemirenosti koja može da se sanira samo odgovarajućom terapijom.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li da nam kažete da li su ti simptomi koje vi sada opisujete, u slučaju gospodina Vasiljevića bili takvi da je bilo tih pauzi ili je bilo kontinuirano ponašanje?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Pa, po svemu može se zaključiti da je bilo kontinuirano.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li se ta dijagnoza bilo gde nalazi na ovim dokumentima koje imate pred sobom?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: "298.9"? Na istoriji bolesti. Na istoriji bolesti kod otpusnih dijagnoza i na otpusnoj listi.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Vi ste nam rekli da "298.9" može da znači alkoholnu psihozu. Da je to slučaj, da li bi se njegovo ponašanje, takođe, nastavilo kontinuirano?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Nisam vas najbolje razumeo.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Čini se da "298.9" u ono vreme pokriva celu jednu seriju različitih psihoza, pa vas ja sada pitam da li njegova nesposobnost da kontroliše ponašanje u kontinuiranom razdoblju, nešto što se vidi u slučajevima alkoholne psihoze?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: "298.9" i jeste bila takozvana uslužna dijagnoza, to znači, podrazumevala je vrlo širok spektar psihotičnih poremećaja i vrlo se često koristila u klasifikacijama. Njegova alkoholna psihoza spadala je u tu kategoriju, stim što sve psihoze imaju svoj početak lečenja identičnim lekovima. Bez obzira koja je etiologija, alkoholna psihoza se leči istim lekovima kao i druge psihoze i ima period trajanja sličan kao i ostale psihoze.

SUDIJA HANT: Gospodine Domazet, šta želite da učinite sa ovim dokumentima koje ste predočili, pre nego što prekinemo raspravu? Dakle, dokumentima na BHS koje ste pokazali i sa engleskim prevodom koje je Tužilaštvo predočilo?

ADVOKAT DOMAZET: Ja bih molio, vaša Visosti, da uđu kao dokazi Odbrane D30, ako se ne varam.

SUDIJA HANT: Ima li prigovora od strane Tužilaštva?

TUŽILAC GRUM: Tužilaštvo nema prigovora.

SUDIJA HANT: Hvala. BHS original će biti D30, a engleski prevod D30-1. Prekidamo raspravu do 11.30.

(pauza)

SUDIJA HANT: Izvolite, gospodine Grum.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Hvala, časni Sude. Doktore Simiću sada bih da se vratimo na vašu dijagnozu "298.9". Da li bi svaka različita vrsta psihoze koja je klasifikovana pod šifrom "298.9" nužno imala ono šta ste vi opisali kao nekontrolisano, odnosno nemogućnost kontrolisanja ponašanja u neprekinutom vremenu? Da li bi, dakle, svaka dijagnoza koja ulazi u tu kategoriju morala da ima zajednički taj konkretni simptom?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Drugi simptom koji ste spomenuli bila je agitacija. Možete li da nam konkretnije objasnite šta pod time tačno mislite? I kako se agitacija tačno manifestovala u ponašanju gospodina Vasiljevića?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Agitacija, to je, znači, pojačano nekontrolisano ponašanje, recimo. Agitiranost znači pojačano nekontrolisano ponašanje.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A da li bi i taj simptom bio u skladu, odnosno da li bi bio konzistentan ako neko pati od alkoholne psihoze?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Psihotična slika je gotovo identična, to smo, mislim, zaključili, kod manifestacije. Tek kasnije možemo da razmatramo etiologiju, odnosno uzročnik. Klinička slika psihoze, akutnog psihotičnog poremećaja je, u ogromnom broju slučajeva, vrlo slična ili identična, bez obzira na etiologiju.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Taj simptom agitacije, možete li da nam kažete u kom trenutku njegovog boravka na psihijatrijskom odeljenju je patio od tog konkretnog problema, dakle, kada je on bio vidljiv?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Ono šta je sigurno je da je bio vidljiv na prijemu. Ostalo nije precizno evidentirano u istoriji bolesti, ali uobičajeni period trajanja takve slike uz adekvatnu terapiju, je ne duži od jednog, dva dana.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Kada kažete "terapija", da li mislite na terapiju lekovima? Kažete, u stvari, rekli ste, iskoristili ste reč "vidljiv". Dakle, kod manifestacije tog simptoma, da li bi manifestacija bila vidljiva samo nekome poput vas koji ste specijalista u toj oblasti ili bi i drugi doktori i sestre u bolnici mogli da vide te simptome? Dakle, da li bi oni bili vidljivi i drugom medicinskom osoblju?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Ti simptomi su vidljivi bilo kom čoveku jer je, zaista, ta slika drastična. To je izrazito upadljivo ponašanje sa velikom uznemirenošću i to apsolutno svako može da prepozna bez bilo kakvog medicinskog znanja, samo možda ne zna da je to psihotični poremećaj. Obično kažu "lud".

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A po vašem iskustvu, da li se aktiviranje tog simptoma događa brzo ili je to nešto šta se dešava postepeno u toku vremena?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Psihotični poremećaj u tom intenzitetu u kome je on bio, sigurno je bio tada na najvišem nivou, pa je zato i preveden na psihijatriju. Ali, može da se desi kod jednog broja poremećaja, u koje spadaju i alkoholni poremećaji, da je imao neke manifestacije upadljivog ponašanja, što bi se moglo dobiti od njegovog okruženja, porodice. A ovde, u istoriji bolesti, po izjavi njegove supruge, on jeste bio upadljiv uznemiren, ostajao je duže na poslu nego što je potrebno, imao je ponašanje koje je odudaralo od njegovog dotadašnjeg, uobičajenog ponašanja, pre prijema u bolnicu.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Doktore, kažete da na osnovi opservacije njegove žene, da je ostajao na poslu duže nego što je bilo potrebno, te da mu se ponašanje promenilo, da li ste vi samo na osnovu toga bili u stanju da kažete da je patio od psihoze pre nego što je došao na psihijatriju?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Nisam zaista rekao da je on patio od psihoze pre dolaska u bolnicu. Rekao sam da je po izjavi supruge njegovo ponašanje odudaralo i bilo upadljivo. On nije hospitalizovan u tom periodu, nego tek kada je došao na

odelenje, tako da možemo govoriti samo o kliničkoj slici pri prijemu, jer ga pre toga mi nismo videli.

SUDIJA HANT: Gospodine Grum, ne bih hteo da kasnije bude problema u vezi sa ovim. Vaše pitanje bilo je da li je optuženi patio od psihoza pre nego što je došao na psihijatrijsko odeljenje. Doktor je odgovorio, kako sam ja razumeo, pre nego što je došao u bolnicu. To može biti važno, možda i ne.

TUŽILAC GRUM: Da, časni Sude.

SUDIJA HANT: Mislim da doktorov odgovor obuhvata ono šta ste vi hteli da saznate, ali ne bih hteo da se kasnije u vezi sa ovim pojave problemi. Usput da kažem da ne mogu da nađem dokument ovde. Ako je bio primljen u bolnicu 14. juna, kada je prebačen na psihijatriju?

TUŽILAC GRUM: Došao je 7., a upisano je 8. jula.

SUDIJA HANT: Izvinite, 7. jula, tako je. Znači, tri nedelje nakon što je primljen u bolnicu.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da. Doktore, da se vratimo na ove simptome o kojima ste govorili. Da li sam u pravu ako ih okarakterišem kao odmah očigledne simptome, zdravstvenom i nezdravstvenom osoblju, je l' tako?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li da nam kažete koja je bolnička procedura kada dođe pacijent koji ima ozbiljne mentalne poremećaje, kao i ozbiljni fizički poremećaj? Šta se u užičkoj bolnici u tom slučaju radi?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: U slučaju da je pacijent psihotičan i izrazito uznemiren, on se hospitalizuje na odeljenje psihijatrije, a ako ima neki prateći somatski poremećaj, onda se konsultuje odgovarajuća specijalistička služba.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možemo li onda da zaključimo iz istorije bolesti gospodina Vasiljevića da u vreme kada je prvobitno doveden u bolnicu u Užice, nije bilo odmah vidljivih simptoma psihološkog poremećaja?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Možemo konstatovati da je on primljen na drugo odeljenje zbog drugog poremećaja, ali da njega psihijatar nije pregledao pri prijemu. Znači, njega je pregledao samo specijalista one grane za koji je on imao uput, uputnu dijagnozu. Znači, kad pacijent dođe sa uputom za određenu specijalističku službu pregleda ga taj specijalista i na osnovu toga donosi zaključak. Ne pregledaju ga svi specijalist, već samo onaj specijalista za koju je granu dobio uputnu dijagnozu i uput.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Ali zar ne bismo bili u pravu ako zaključimo da po prvom prijemu u bolnicu u Užicu, lekar koji ga je primio nije video nikakvu potrebu da ga uputi na psihijatriju? Dakle, niko nije smatrao potrebnim da se ocenjuje njegovo psihičko stanje. Možemo li to da zaključimo iz evidencije?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Iz evidencije se može zaključiti da nije konsultovan psihijatar pri prijemu.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možemo li, takođe, da zaključimo u slučaju da je on vidljivo pokazao simptome koje ste opisali po prijemu u bolnicu u Užicu, da bi verovatni tok tretmana bio da se pošalje na psihijatrijsko odeljenje, a da se onda ortoped specijalista pobrine za bilo koje ortopedske povrede kojima je trebalo lečenje? Može li to tako da se zaključiti?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Može se zaključiti da je pacijent primljen na ortopediju i da je po ovome što se moglo videti imao neku težu povredu. Sa takvom povredom, on i da je psihotičan, nije mogao mnogo da izrazi svoju psihotičnost jer je sigurno bio pod dejstvom bolova i imobilizacije i strahom od povrede, tako da je njegova uznemirenost mogla da prođe i kao reakcija na samu povredu. A zatim, takve povrede spadaju u urgentna stanja i on je odmah primljen i operisan, tako da, samim tim je konsultovan psihijatar kasnije, kada je on počeo da pokazuje manifestno psihotičko ponašanje u toku svoje hospitalizacije.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Doktore, vi sada nagađate o tome šta je moglo ili nije moglo da bude učinjeno u vezi sa njegovim lečenjem u početku. Vi to ne znate iz svog ličnog saznanja ili na osnovu bilo kakve dokumentacije?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Njega niko nije pregledao od psihijatara kada je primljen. Samo ne bih rekao da špekulišem, nego svoj iskaz zasnivam na zapisu iz istorije bolesti, gde se vidi da je to teška fraktura i obavljena je operacija. Znači, to je bila teža povreda. Znači, nisam špekulisao sa njegovim fizičkim, somatskim stanjem.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Ali, da li vi sugerišete da je možda u toku tri nedelje mogao da dobija analgetike koji su mogli da potisnu psihotične simptome o kojima ste govorili? Da li nam vi to tako kažete?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Analgetici sigurno ne. Analgetici, ne.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A znate li za bilo kakav lek koji je on u to vreme dobijao, koji bi, po vašem mišljenju, mogao da potisne simptome psihoze?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Nemam uvida u njegovu terapijsku listu.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Doktore, jedna od stvari koje smo mi čuli o ovome Predmetu jeste da je on bio u ekstenziji. Da je morao je da bude vezan kada je došao na psihijatriju, zar se ne biste složili sa mnom da u slučaju da je zaista bio toliko agitiran, toliko nervozan, da je toliko jako pokazivao simptome, da bi on mogao da

povredi svoju nogu koja je tom ekstenzijom bila imobilisana? Da li biste se složili sa tim?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: U periodu kada je bio imobilisan, je l' to pitate? Nisam razumeo najbolje pitanje.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Izgleda da vi nama ne možete da kažete precizno kada, ali kratko nakon dolaska na psihijatriju, njega su, zapravo, vezali za krevet, je l' tako?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li se složete sa mnom da ste morali, bez obzira na ponašanje koje je ispoljavao, da naredite osoblju da ga vežu za krevet? Da je on pokazivao iste takve simptome kada mu je noga stavljena u ekstenziju, takvo ponašanje bi ugrozilo oporavak njegove slomljene noge?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: To je, isto, jedna vrsta pretpostavke. Ne možemo govoriti precizno o tome pošto ga niko tada nije pregledao od psihijatarata. A u okviru špekulacija, moglo se desiti da osoblje ortopedije ne prepoznaje psihotično ponašanje, tako da oni nisu dužni da prepoznaju psihozu. Očigledno su oni reagovali kada je to poprimilo visok stepen poremećenosti i poremećenog ponašanja i tada su tek konsultovali psihijatra.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Sada bih da malo porazgovaramo o alkoholnoj psihozi koju ste nam opisali. Nije li tačno da se ta konkretna psihoza pokreće kada osoba apstinira, dakle, kada ne uzima svoju dnevnu količinu alkohola? Da li je to nešto što pokreće taj konkretni tip psihoze?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: U osnovi psihotičnog poremećaja, svih vrsta, to je, znači, jedno globalno oštećenje centralnog nervnog sistema. Znači, globalno oštećenje centralnog nervnog sistema koje se manifestuje, pre svega, opisanim simptomima u kojima dominira poremećeno ponašanje, gubitak kontrole impulsa, agresivnost, agitiranost i ostali simptomi. U zavisnosti ako je psihoza nastala zbog alkohola, alkohol je faktor koji je doveo do tog globalnog oštećenja centralnog nervnog sistema. Ako je pacijent zavistan od alkohola, on uvek ima, takozvani, apstinentski sindrom, pojavu simptoma žudnje i potrebe za supstancom od koje je zavistan. Može da se desi i da usled smanjenja količine supstance dođe do pojave apstinecije, ali najčešći uzrok psihoze je globalno oštećenje mozga, a ne apstinentski sindrom.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li bih bio u pravu ako kažem da je agitacija jedan od simptoma do kog dovodi apstinencija od alkohola kod osobe koja je teški alkoholičar? Ne bi li to bio simptom koji očekujemo od osobe koja više ne uzima alkohol? Da ili ne, molim vas.

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Nisam vas razumeo.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li bi simptom agitacije bio simptom koji vidimo kada osobe koja je teški ovisnik o alkoholu, a više ne uzima alkohol? Da li bi agitacija bila jedan od simptoma apstinencije?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: To nisu pravila, to je prilično individualno i jako zavisi od stanja samog centralnog nervnog sistema. Pre svega od dužine konzumacija alkohola, od intenziteta, od stanja, opšteg stanja organizma, od mnogih faktora spoljašnjih i unutrašnjih, tako da tu ne mogu da se postave jasna pravila pošto je svaki pacijent poseban.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Ja vas ne pitam da nam kažete tačna pravila, ja vas samo pitam da li je simptom agitacije mogući simptom kod sindroma apstinencije, kako ste rekli?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Znači, kod sindroma apstinencije ponekad može da bude manifestacija i određena uznemirenost, napetost, ali sindrom apstinencije apsolutno ne podrazumeva psihotičnost. Znači, to je potpuno odvojen entitet. Apstinencijalni sindrom ima svoj nivo, to je nivo uznemirenosti, napetosti, nerveze, potrebe za supstancom. Ali, psihotični poremećaj je drastično veći i jači i kada se on pojavi, potpuno se drugačije klasifikuje. Ovo nije bio apstinentski sindrom.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li vi kažete da su vaša opažanja kod gospodina Vasiljevića dovela do zaključka da on nije patio od alkoholne apstinencije?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: On ako je patio ili imao simptome apstinencije, oni nisu registrovani, jer po dolasku na odeljenje prošlo je oko tri nedelje. On je apstinentski sindrom trebao da dobije odmah po prestanku uzimanja supstance, a ne tri nedelje po boravku u bolnici.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Doktore, pretpostavićemo na trenutak nešto drugo. Recimo da on nije bio u bolnici tri nedelje, već da je bio nekoliko dana i da je prestao da uzima alkohol samo nekoliko dana pre nego što ste ga vi videli. Da li bi simptomi koje ste kod njega videli bili u skladu sa simptomima koje biste očekivali kod osobe koja je prestala da uzima alkohol?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Ovo je bio psihotični poremećaj, a ne apstinentski sindrom.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Znači, možete sa sigurnošću da nam kažete da ni jedan od simptoma koje ste vi uočili kod gospodina Vasiljevića, nije imao nikakve veze sa prestankom uzimanja alkohola?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: To ne može niko da kaže. Ono šta se kod psihotičnog poremećaja vidi, to je jedan drastičan nivo poremećaja, tako da ne postoji niko ko bi mogao da odvoji da li postoji kod psihotičnog pacijenta i elementi apstinencije pošto je psihoza izrazito veliki i globalni poremećaj. Ali, ono šta mi ovde

imamo to je pacijent koji je posle tri nedelje doveden na psihijatriju, znači da apstinentski sindromi su morali da se jave ranije.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Doktore, možete li da nam kažete koliko vremena prođe između nečijeg prestanka uzimanja alkohola i mogućnosti da uočimo početak simptoma, odnosno pojavu simptoma apstinencije?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Prvo mora da bude bolestan od zavisnosti, znači, da ima bolest zavisnosti od te supstance da bi došlo do pojave apstinencionog sindroma koji je ujedno i jedan od dijagnostičkih kriterijuma za bolest zavisnosti. Kod nekih pacijenata koji uzimaju alkohol, ne razvija se bolest zavisnosti. Kod onih kod kojih se razvija bolest zavisnosti, apstinencija nastupa vrlo brzo, znači u roku od 24 do 48 sati od prestanka uzimanja supstance. Kod drastičnih slučajeva nastupa, takozvani, predelirijum sindrom, sa drhtanjem ruku, pojačanim znojenjem, strahom.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li ste videli da se neki od tih simptoma manifestuje kod gospodina Vasiljevića?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Kod gospodina Vasiljevića nisu uočeni ovi simptomi.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Sada bih vam pokazao jedan dokument. Zamoliću da se označi kao dokument Tužilaštva 165. Zamoliću da se doktoru predoči original, a imam i fotokopiju za sve strane kao i za Pretretno veće. Na kraju tog dokumenta imamo i prevod na engleski jezik. Ja se izvinjavam što nije označen. Zamolio bih da se označi kao dokument Tužilaštva 165-1. Doktore, prepoznajete li dokument ...

SUDIJA HANT: Samo trenutak. Da li je dokument 165 dokument od tri stranice i sa jednim dokumentom koji je priložen iza njega i koji bi trebalo da bude 165-1?

TUŽILAC GRUM: Da, časni Sude.

SUDIJA HANT: Molim da doktor dobije i prevod na engleskom, jer mislim da on ima sve žute listove. A, njemu verovatno ne treba prevod tako da nije važno.

TUŽILAC GRUM: Mislim da je to njegov dokument. Gospodine doktore, da li vi prepoznajete dokument Tužilaštva 165?

SVEDOK SIMIĆ: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li da nam kažete šta je to?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Terapijska lista.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li ta lista pokazuje sve lekove koje je gospodin Vasiljević dobio dok je bio na psihijatrijskom odeljenju?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li sam u pravu ako kažem da je prednja stranica zapravo poslednja, da je dokument napisan obrnutim redom, da li je tako?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Ovo je samo zakačeno, ovaj, tako, inače je ovo ... Redosled je od zadnje strane prema napred. Inače je to, to, samo je obrnut redosled.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Molim vas da pogledate treću stranicu, datum je 8. jul i, recite nam, da li je to prvi put da su gospodinu Vasiljeviću dati lekovi na psihijatrijskom odeljenju?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Čim se pacijent primi, otvara se ova terapijska lista i svi lekovi koji se daju obavezno se upisuju. I ovde se vidi da je otvorena lista 7., 7. jula i da je pacijent dobijao ampule, injekcije, u ovom slučaju "topral", izrazito jak antipsihotik na osam sati, što govori u prilog njegove izrazite uznemirenosti jer to je terapija za izrazito uznemirene pacijente, a vidimo da je ampule dobijao još šest dana.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Doktore, pre nego što vam postavim konkretno pitanje u vezi sa ovim, da li je to terapijska lista koja je korišćena u lečenju gospodina Vasiljevića, a na koju ste vi i drugo osoblje beležili podatke o lečenju?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li vidite nešto neuobičajeno, neke neuobičajene oznake za koje ne verujete da su bile na izvornom dokumentu?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Ne, ovo je originalni dokument, a ovaj lek "largaktil" ovde je napisan mojim rukopisom i ja sam ovo dalje dodavao. Lek "largaktil" sam ja ovde napisao i ampule "novalgetola", verovatno zbog bolova, 21. sam ja napisao. A ovo je rukopis ...

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Sada ću da vam postavim nekoliko pitanja, ali pre toga želim da ponudim na usvajanje ova dva dokumenta 165 i 165-1.

SUDIJA HANT: Ima li prigovora?

ADVOKAT DOMAZET: Nema.

SUDIJA HANT: Usvajaju se dokumenti 165 i 165-1.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Dakle, molim vas, gospodine doktore, da se sada vratimo na lek "topral". Da li je reč o sedativu?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: To je antipsihotik.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: I da li možete da nam opišete delovanje "toprala" na pacijenta?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: To je ... Spada u najjače antipsihotike i deluje na smirivanje psihomotorne uznemirenosti i agitiranosti i ...

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li se koristi za tretiranje bilo koje druge vrste bolesti ili psiholoških problema, osim psihoze?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Sledeći lek na ovoj listi, možete li da nam kažete nešto o njemu, koji je to lek?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: To je "nozinan". Generički "levomepromazin".

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Doktore, da li biste to prvo mogli da spelujete, odnosno da kažete slovo po slovo tog prvog leka, "toprala", da bi to tačno ušlo u zapisnik?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: "T- O- P- R- A- L".

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li možete da spelujete i drugi lek, "nozinan"?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: "N- O- Z- I- N- A- N".

TUŽILAC GRUM – PITANJE: I da li biste dali njegov generički ekvivalent?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: "L- E- V- O- M- E- P- R- O- M- A- Z- I- N".

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li da ponovite?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: L- E- V- O- M- E- P- R- O- M- A- Z- I- N. "L", prvo slovo je "L".

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Doktore, da li čitate engleski?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li je sada ime leka tačno napisano na monitoru ispred vas?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Prvo slovo treba da bude "L".

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A da li je sve osim toga tačno napisano?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Da. Izvinite, nakon "Z" treba da stoji "I" i na kraju "N".

SUDIJA HANT: Doktore, možda biste mogli to ponovo da učinite? Da li biste mogli ponovo iz početka da spelujete naziv da bismo to ispravno dobili na ekranu?

SVEDOK SIMIĆ: "L- E- V- O- M- E- P- R- O- M- A- Z- I- N".

SUDIJA HANT: Molim vas, pogledajte sada ekran, jedanaesti red, da li sada stoji tačno napisano?

SVEDOK SIMIĆ: Savršeno.

SUDIJA HANT: Čestitam prevodilačkoj kabini.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Doktore, možete li da nam kažete koji je generički ekvivalent "toprala"?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: To vam ne bih mogao reći. To vam ne bih mogao reći. To je bio lek koji smo mi dobili iz humanitarne pomoći, tako da sada ne bih znao detaljnije nešto o tome. To smo tada koristili, sada to više nije u kliničkoj praksi. Zadnjih deset godina ja nisam sreo u praksi taj lek.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li biste mogli da nam date i naziv poslednjeg leka na ovom terapijskom listu? Njegov naziv, kako ovde stoji, da li biste mogli da nam ga spelujete, molim vas?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: "H- L- O- R- P- R- O- M- A- Z- I- N". U redu je.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Doktore, da li je to naziv koji je napisan u trećem redu prvog terapijskog lista, najranijeg terapijskog lista?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li je to ime koje se koristi u Užicu ili je to generički naziv?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: To je generički naziv.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Molim vas, koja je to reč koja stoji u trećem redu? Na šta se to odnosilo u Užicu? Zašto je to upisivano?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: "Largaktil". "Largaktil". To je lek koji je on koristio. "Largaktil", generički "hlorpromazin".

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Molim vas da li možete da spelujete "largaktil"?

SUDIJA HANT: To je jako poznat lek za ovaj konkretni problem i u većini zemalja u kojima se govori engleski, taj je lek poznat, barem u onim zemljama koje su meni poznate, tako da mislim da je to samo po sebi očigledno.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Doktore, da li na drugom listu ove terapije stoji neki lek koji nismo videli na prethodnom listu?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Imamo "flormidal".

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Molim vas, da li možete to da spelujete?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: "F- L- O- R- M- I- D- A- L".

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Doktore, rekli ste nam kako deluje "topral". Ako možete, sada nam recite kako deluje lek napisan na prvom listu, drugi red, mislim da je to "nozinan".

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: On spada u grupu izrazito sedativnih antipsihotika.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: I u kom je razdoblju gospodin Vasiljević primao taj lek?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Piše da je primao pet dana, zajedno sa ampulama "toprala".

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Treći lek je "largaktil". Kako on deluje?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: On ima gotovo identično dejstvo kao i "nozinan", samo malo manje sedativno.

SUDIJA HANT: Samo trenutak. Ime trećeg leka kako je napisano u zapisniku, treba da ga proverimo. Ja mislim da bi to bilo najbolje da uradimo sada, da ispravimo kako bi stajao tačan naziv.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Doktore, da li biste mogli da nam spelujete "largaktil" za zapisnik?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: "L- A- R- G- A- C- T- I- L".

TUŽILAC GRUM – PITANJE: U kom je razdoblju gospodin Vasiljević primao taj lek?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Ovde piše od 13. jula do otpusta 28.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li da nam kažete kako deluje "flormidal"?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: "Flormidal" spada u grupu hipnotika. To su lekovi za poremećaj sna.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A kako utiče na pacijenta kom se daje?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Zaspi. U ovom slučaju vidi se da je to bilo samo 18. i 19. uveče, što znači da tada pacijent nije mogao da spava sa ovom regularnom terapijom, pa je to dodato, a zatim isključeno.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: U trećem redu na ovom drugom listu govori se o nekom leku. Koji je to lek?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: "Novalgetol", ampula.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: U vašem dosadašnjem svedočenju niste spominjali ovaj lek, je l' tako?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Ne. "Novalgetol" ampulu dobio je 21. jula. To je analgetik, protiv bolova.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Hoćete li da budete dobri i spelujete ime tog leka?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: "N- O- V- A- L- G- E- T- O- L".

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Doktore, sada bih vas zamolio da nam kažete kakva je bila vaša procena razvoja stanja gospodina Vasiljevića na psihijatriji? Da li se njegovo stanje poboljšavalo tokom šest nedelja koliko je tamo proveo.

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Mitar Vasiljević je bio od 7. jula, po terapijskoj listi, do 28. jula. Iz liste se može zaključiti da je u periodu od 7. do 12. bio izrazito uznemiren, jer je ovo maksimalna terapija koju smo ikada davali u takvim slučajevima. Od 13. jula on, do 19. jula, on je imao malo veću terapiju od standardne, a 19. jula registruje se očigledno pogoršanje gde dobija dva puta veću terapiju i plus hipnotik za spavanje.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Doktore, da se sada vratimo na X međunarodnu klasifikaciju bolesti i na "F23". Rekli ste da je to akutni prolazni psihotični poremećaj. Da li bi bilo tačno tvrditi da je taj akutni period prolazne psihoze bio od 7. do 12. jula? Da li bi to bilo tačno?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Pa ne bi bilo. Ne bi bilo jer očigledno je pacijent bio pod velikom terapijom, zatim je imao ovde pogoršanje i otpušten je zalečen, ne potpuno izlečen. Znači, psihoza nastupa u epizodama, ali te epizode imaju svoj vremenski interval i potrebno je u proseku oko šest nedelja da se psihotična epizoda adekvatno sanira. Ovde je on bio tri nedelje i povukli su se samo najupadljiviji simptomi, tako da je terapiju trebalo nastaviti i preporučeno je ambulantno lečenje.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Kad kažete da je trebalo njegovu terapiju nastaviti, da li mislite da je moglo biti dovoljno davati neku blažu formu "largaktila" ili neke druge terapije? Da li bi, na primer, mogao da prima neke savete ili da bude praćen od strane psihijatra, da li bi to bilo dovoljno?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Upravo je pisalo u otpusnoj listi da se preporučuje terapija tri puta 100 miligrama "largaktila", što je poprilična doza i da se javi nadležnom psihijatru radi kontrole i nastavka lečenja.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Nije li tačno da u otpusnom listu niste smatrali da je potrebno da se on javlja i da se obrati drugom psihijatru u nekom kraćem roku, nego dve nedelje od trenutka otpuštanja iz bolnice?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Drugim rečima, njegovo lečenje nakon odlaska iz bolnice bilo je da sam uzima te tablete, koliko ste već puta na dan vi to prepisali. Da li vi sada kažete da je on još uvek bio u stanju prolazne psihoze u tom razdoblju?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: On je imao izvesne blaže poremećaje koji su se manifestovali ubrzanim govorom i malo pojačanom pokretljivošću kao rezultatom psihotičnog poremećaja koji se polako povlačio, tako da je bilo dovoljno uzimanje prepisane terapije u preporučenom periodu i određena kontrola, kada bi se ustanovilo njegovo zdravstveno stanje i ordinirala dalja terapija. Nemam podataka da li on se javio na tu kontrolu i u kakvom je zdravstvenom stanju bio.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li vi sada svedočite da se danas sećate da je on ubrzano govorio i ubrzano se kretao, u času kada je otpušten iz bolnice? Da li se vi danas jasno sećate toga, nezavisno od dokumenta koji vidite, ili vam je dokument omogućio da se priselite?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Ja se na osnovu dokumenta, ovaj, mogu na to pozvati jer je to moja rečenica. Ja sam je napisao pa mogu da pretpostavim kad napišem tu rečenicu šta ona znači.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Molim vas, hoćete li da mi kažete o kojoj rečenici sada govorite? Koja je to rečenica koja vam daje sada do znanja da je on brzo govorio i brzo se kretao u tom času?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: "Malo ubrzan".

SUDIJA HANT: Oprostite, gospodine Grum, što vas prekidam, ali razmišljam o odgovoru na pitanje koji vam je doktor dao pre nekog vremena. Vi ste mu rekli da na osnovu terapijskog lista izgleda da je od 7. do 28. jula gospodin Vasiljević jasno pokazivao agitiranost. Doktor vam je odgovarao o ostalim datumima, a ne vidim da vam je bilo šta rekao o prvom. To nije posebno sporno, ali taj datum od 7. jula nije od strane doktora niti prihvaćen niti odbačen.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Hvala, časni Sude. Doktore, da li bismo sada mogli da se vratimo na period od 7. do 12. jula? Da li je vaše svedočenje sledeće: u tom

razdoblju on je u potpunosti upao u prolaznu psihozu što se nastavilo nakon tog razdoblja i postepeno se smanjivalo.

SUDIJA HANT: Dobijamo jaku podršku iz kabine.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li je moje pitanje prevedeno? Da li ste shvatili moje pitanje?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Baš tako, kao što ste vi rekli. Baš tako je, znači, da je bila izrazito jaka psihotična epizoda koja je imala manifestaciju izrazitu do 12., polako se smanjivala, imala jedno novo pogoršanje 19. i 20. i kasnije polako od 21. polako se smanjivala do 28., bez pogoršanja, da bi 28. nastupio otpust na zahtev supruge.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Doktore, da se zatraži od vas da se odredi trenutak u vremenu kada je on u potpunosti upao u tu prolaznu psihozu, da li bi to bila neka tačka u času kada je lekarsko osoblje u Užicu kontaktiralo psihijatriju i upoznalo ih sa simptomima gospodina Vasiljevića? Da li bi to, recimo, bio trenutak kada je on bio u psihozi?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Pa, da je on opserviran od strane psihijatarata, a već sam rekao da o heteroanamnezi od supruge postoje indikacije da je on izvesno izmenjeno ponašanje imao i pre dolaska u bolnicu, stim što to nije registrovano medicinski.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Doktore, ja bih se vratio na ono što nazivate "devijantnim ponašanjem". Njegova žena je rekla da je ostajao do kasno na poslu i da je primetila neke promene u njegovom ponašanju. Da li je tako?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Da, tako je nešto slično rekla.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Mnogi od nas ovde imamo slično ponašanje, ostajanje na poslu do kasno i slično i dok naše žene mogu da pomisle da smo ljudi, to sigurno ne bi mogla da bude osnova za dijagnozu da bolujemo od psihoze, zar ne?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Upadljivo ponašanje znači ponašanje koje nije uobičajeno. Verovatno vaša supruga sigurno ne bi rekla da ste vi upadljivi, jer verovatno to stalno radite. Ali kod Mitra Vasiljevića je, verovatno, bio sasvim drugi, suprotan slučaj i onda je po tome bio upadljiv i po uznemirenost i po tome što ... Ne mogu to sada tačno da citiram, pošto je to napisano u dokumentu, a ja se oslanjam na to šta piše u istoriji, tako da bi to što je ona napisala, ona je to odgovorila na pitanje koje mi inače postavljamo, a to je da li je po nečemu pacijent upadljiv u odnosu na ranije ponašanje? Znači, ona je primetila neko njegovo ponašanje koje nije uobičajeno i to je rekla doktoru. Na osnovu toga ja sada mogu da kažem pošto tad nisam mogao reći, ja sam tada bio lekar opšte prakse koji tek uči psihijatriju, sada to na određeni našin podseća na jednu, kako bismo mi to rekli, hipomaničnu epizodu, to

jest, poremećaj afektiviteta po intenzitetu u smislu povišenja energije, raspoloženja i pokretljivosti. Tada ja sam to samo registrovao u istoriju bolesti.

SUDIJA HANT: Doktore, to je jedan stručni izraz "afektivno ponašanje". Mislim da je to bila reč koju ste kazali iako nije ušla u transkript. Možete li da nam objasnite o čemu se zapravo radi?

SVEDOK SIMIĆ: Po onome šta klinička slika tog pacijenta znači, supruga je primetila da je izrazito pokretljiv, ne drži ga mesto, stalno se kreće, stalno negde ide, ne može da sedi na jednom mestu, ostaje duže na poslu, uznemiren. To je slika jednog povišenog raspoloženja, povišenog ... Hipertimija hipomanično polarisana, tako se stručno to zove, a praktično znači jedno povišenje energije koja je tog nivoa da pacijent ne može da tu energiju lako kontroliše, stalno se kreće, stalno je u pokretu, stalno je ... Pričljiv je, komunikativan, ima potrebu za stalnim pražnjenjem energije raznim aktivnostima. A, kasnije, on na odelenju kada je primljen ima u okviru te psihotične slike jedan podatak da je pevao. Znači, opet imamo povišenje raspoloženja, znači, imamo povišenje energije pred prijem u bolnicu i povišeno raspoloženje u okviru psihotičnosti na prijemu na psihijatriju, tako da jedna komponenta poremećenog afektiviteta u smislu hipomaničnog i maničnog je prisutna bila kod ovog poremećaja.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Doktore, znači li to da vi svedočite da biste, na osnovu vašeg čitanja istorije bolesti i ženinog opisa ponašanja njenog muža, mogli da odredite tačku u vremenu, pre dolaska u bolnicu, kada je patio od te prolazne psihoze? Da li vi to tvrdite?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Ne, samo sam hteo da kažem da postoje određeni simptomi koji mogu da ukazuju na približavanje te psihotične epizode.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Doktore, opis gospođe Vasiljević je dug četiri rečenice. Ja ću da vam pročitati svaku od njih i zamoliću vas da nam kažete šta je to u njenom iskazu na osnovu čega ste vi doneli zaključak o njegovom mentalnom stanju. "Pio je dosta alkohol, ali nikada nije bio agresivan." Da li ste išta zaključili iz toga?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Pa, zaključio sam, zato što je, između ostalog, primljen zbog agresivnosti na odelenje psihijatrije. Znači, to je pacijent koji je uobičajavao da pije i koji inače pije, ali po izjavi supruge, koja bi trebalo da je merodavan svedok, u takvim situacijama on nije imao element agresivnosti u alkoholnom stanju, a sada ga vidimo izrazito agresivnog i uznemirenog.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A za kakvo agresivno ponašanje ste vi znali dok ste lečili gospodina Vasiljevića?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: On je bio preveden sa ortopedije, između ostalog, zbog maltretiranja osoblja i pacijenata na odelenju, u smislu agresivnih ispada.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Druga rečenica glasi: "Od kada su počeli sukobi stalno je angažovan, uznemiren, nestrpljiv." Šta zaključujete iz ovoga? Da li iz ove rečenice zaključujete da je patio od psihoza i pre nego što je bio primljen u bolnicu?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Od psihoze svakako ne, ali od jednog povišenja energije, pokretljivosti i nestrpljivosti, moglo bi se reći, da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Doktore, izbio je rat, nije li bilo uobičajeno da i normalni ljudi više ispoljavaju povećanje energije, nervoze? Da li bi to bilo normalno i uobičajeno na početku rata?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: To sve zavisi od strukture ličnosti. Pojedine ličnosti mogu da reaguju depresijom, neke mogu da reaguju agresijom, neke mogu da reaguju, kao možda ovaj pacijent, hipomanično, znači povišenjem energije. Neko pobegne, neko upadne u paranoidnost, a neko uspe da izdrži sve to i da se adaptira, u zavisnosti od strukture ličnosti. Nema pravila ponašanja u nekoj vanrednoj situaciji.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: I zbog toga ni jedan lekar ne može, na osnovu jednostavnog povećanja energije i agitiranosti, da zaključi da je patio od psihoze u to vreme? Ne bi bilo ispravno zasnovati dijagnozu psihoze na tome, je l' tako?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Mi ne možemo da tvrdimo da je on imao psihozu jer ga nije pregledao ni jedan psihijatar. Ali možemo da tvrdimo da je imao izvesno promenjeno ponašanje na osnovu utiska njegove supruge i možemo da konstatujemo da je to bilo vanredno stanje u kojima zdravstvena zaštita i zdravstvena kontrola nisu funkcionisali.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Pročitaću vam preostale dve rečenice, pa ću da vam postavim pitanje: "Stalno negde ide, ostaje u jedinici i posle svoje smene. Posebno ga je uznemirila pogibija bliskog rođaka." U te dve rečenice nema ništa što bi, samo po sebi, jednog psihijatra moglo da navede na zaključak da je patio od psihoza, u vreme kada je to ponašanje uočeno. Da li je to tačno?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: I ne govorimo o tome da je to bila psihoza nego upadljivo ponašanje. A "stalno negde ide" je upadljivo ponašanje za njegovu suprugu, ako do tada nije stalno negde išao. I "ostaje duže u smeni", to isto retko ko radi pa čak i u vanrednim uslovima. Svako jedva čeka da se to završi, znači da je njega mogla da neka povišena energija tera na to neprekidno kretanje i produžavanje smena. Mogla bi, ali mi sve to možemo samo na osnovu toga da pretpostavljamo, on zvanično medicinski nije pregledan, a realno teško da je i mogao da bilo ko u vanrednim uslovima pregleda nekog pacijenta samo zato što je povišeno uznemiren. On, verovatno, da je upao u izrazito veliku agitaciju, on bi verovatno bio priveden na odelenje psihijatrije, ali, isto tako, on je mogao da ima i jedan niži registar poremećaja, znači, nižu formu koja nije manifestno psihotičnog nivoa, ali je upadljivog ponašanja.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Dokotre Simiću, da li ste vi razgovorali sa gospodom Vasiljević u vezi sa tim što je ona opazila kod svog muža?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Pa, ja sam siguran da sam ja razgovao, i da sam ja to zapisao, ali ne mogu sada da se setim detalja.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Postaviću vam pitanje u vezi jedne konkretno reči koja se nalazi u njenom opisu, a to je "ostaje u jedinici i posle svoje smene". U tom kontekstu, kako ste vi shvatili značenje reči "jedinica"?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: "Jedinica"? Pa, to su bili ljudi, verovatno, mobilisani, tamo, pretpostavljam da su bili po svojim jedinicama. Kod nas su svi po svojim jedinicama stalno, tako da svako ima svoj raspored i ja sam u nekoj jedinici, svi smo u jedinicama, tako da je to meni uobičajena stvar da neko bude sa svojom jedinicom. Takav je običaj kod nas.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Znači, vi ste razumeli da je gospođa Vasiljević vama rekla sledeće: da je Mitar Vasiljević ostajao u svojoj jedinici, dakle u nekoj vrsti mobilisane borbene jedinice, dakle, da je ostajao u toj jedinici čak i nakon što je njegova smena bila gotova, kada više nije morao da bude u toj jedinici. Da li ste vi nju tako razumeli?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Da, ja sam razumeo da je njoj bilo uopadljivo njegovo ponašanje, a između ostalog i to da ostaje duže nego što treba. Ali to je sve bilo u kontekstu njegovog upadljivog ponašanja.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li vam je rekla ikakve detalje u vezi sa tim u kakvoj je on jedinici bio ili u kom predelu Bosne je ta jedinica bila angažovana u vojnom delovanju? Da li vam je dala neke takve podatke?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Pa, ne bih mogao ... Mislim ... Prvo, ne sećam se, a drugo, ako nije u istoriji upisano to i nije psihijatrijski bitno u kojoj je on jedinici. To psihijatrijski, medicinski nije bitno.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Doktore, ja bih vam pokazao još nešto iz medicinske evidencije gospodina Vasiljevića. Zamoliću da se taj dokument označi kao dokument Tužilaštva 161 i to je, zapravo, pismo koje je optuženi napisao svojeručno, a 161-2 je engleski prevod tog istog pisma. Zamolio bih da se doktoru pokaže original.

SUDIJA HANT: 161-1 ili 160-1?

TUŽILAC GRUM: 161-1, časni Sude, original koji je na BHS.

SUDIJA HANT: Izgleda kao neki od predloga koje dobijamo.

TUŽILAC GRUM: Moguće je, časni Sude, da rukopis nije jasan.

SUDIJA HANT: Pa, kada vidim to, mislim da razumem o čemu se radi. To je nerazumljivo, a ne nečitko. Možda zato što je original bio nerazumljiv.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Doktore, ovo pismo je deo zdravstvene dokumentacije optuženog, a optuženi je u svojoj izjavi rekao da je on napisao to pismo svojim lekarima. Prepoznajete li vi to pismo?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Ne. Ne bih rekao da sam ovo video. Nisam to video, ne znam.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Zamoliću vas da pročitate prvu stranu tog pisma, pa ću da vam postavim jedno pitanje u vezi sa tim. Recite mi, molim vas, kad budete gotovi sa čitanjem.

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Da pročitam pismo, je l' tako?

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Ne naglas, pročitajte ga u sebi i ja ću da ga predložim kao dokazni predmet.

SUDIJA HANT: Slažem se sa prevodiocima u vezi sa načinom pisanja nekih reči, ali ćemo verovatno uspeti da saznamo šta one znači. Govorim, naravno, o engleskom prevodu.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Doktore, postaviću vam pitanje o drugoj strani posebno. Zamoliću vas da najpre radimo na prvoj strani tog pisma. Da li biste se složili sa mnom da iz ovog pisma gospodina Vasiljevića proizlazi da je on optužen da je počinio nešto pogrešno, te da on nudi objašnjenje u vezi tog čina. Izgleda da je on od nekoga nešto uzeo. Da li bi ovo bila dobra karakterizacija onoga šta, zapravo, kaže to pismo gospodina Vasiljevića?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Ovo pismo, ovaj, ništa posebno tu ne kaže. Imam utisak da je on ... Hoće doktorki Slavici da objasni, eto, kao, zašto je došao, pošto je on verovatno imao neke kontakte tamo i svađao se usput ili već gde god da je bio, pa on to sad nešto objašnjava, ali ne vidim šta bi ovo pismo trebalo da znači. Ima li neko neki konkretni razlog šta je ovde interesantno, u ovom pismu?

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Doktore, da vam postavim ovo pitanje: nije li jasno iz ovog pisma, napisanog 13. jula, da gospodin Vasiljević zna da je optužen za nešto, da je učinio nešto pogrešno, te da nastoji da objasni ili da opravda svoje ponašanje? Da li on ima bilo kakvu svest da je optužen da je nešto pogrešno učinio?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Ono šta bi moglo ovde da se vidi ... Da ... Da je išao da kupuje nešto pa nije bilo valjda kusura da mu se vrati i da je pošao neke bombone da kupi, nekim devojkama i tražio je da mu daju te bombone, a da ne plati,

što kaže, na obraz, to jest on je došao, po ovome može da se zaključi da je on došao u regularnu prodavnicu da mu daju džabe, besplatno da ponese bombone i ...

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Ako pogledate poslednji red u rečenici, on je obećao da će da plati za te bombone. Zar on tu ne smatra da bi bilo pogrešno da to ne učini i zar poslednja rečenica ne kaže "ako to ne učinim, dao Bog da ja klanjao kao Turčin ako još budem u životu"? Nije li to dokaz da je on smatrao da treba platiti novcem ako je dugovao za te bombone? Je l' tako?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Ovo meni izgleda da je on tamo napravio opštu pometnju, jer je verovatno tražio da to uzme, a da ne plati, pa je obećao da će platiti, uglavnom, poprilično je ovde konfuzan. Ovaj ... Ovo zadnje "da Bog da ja klanjao kao Turčin", to je ... To je više kulturološki termin koji više govori ... Nešto kao, u prevodu bi bilo da mu se desi nešto loše. Znači, ne odnosi se ovo ... Ovo nije povezano sa nekim Turčinom ili bilo čime drugim, nego se odnosi kao da mu se nešto loše desi ako to ne uradi. Znači, on se opravdava doktorici, ovo je ... U stvari, govori, ovo meni pismo, u stvari, govori da on nije dobro, nije dobro, pacijent koji je ovo napisao u ovakvom obliku, nije dobro. Treba još da pije lekove ... Samo da ... 13. jul ... Dda, pije lekove ... Znači, da, nije mu dobro.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Ali zar ovo pismo ne pokazuje sposobnost koju je gospodin Vasiljević imao, da razume razliku između onoga šta je dobro i onoga šta je loše?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Ovaj ... Asocira na jedan vic, ali neću da ga ispričam ... Završava se kada dva duševna bolesnika pričaju i na kraju ovaj njemu kaže "pa ja ako sam lud nisam glup". Znači, to što je on bio psihotičan ne znači da ne zna elementarne stvari o ponašanju, nabavci robe i plaćanju i tako dalje. Znači, psihotični poremećaj u svojoj akutnoj fazi ugrožava funkcije i to je tačno. Ali on je već 13. bio pri kraju te drastične epizode i on je, naravno, u stanju da apsolutno može da govori o stvarima kao što je kupovina i plaćanje, znači, ne podrazumeva da on ne zna elementarne stvari iz života.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Znači, bez obzira na njegovo psihijatrijsko stanje tada, on je još uvek bio u sanju da prepozna elementarne aspekte dobrog i lošeg, je l' tako?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: U ovom konkretnom primeru obećao je da će vratiti pare za bombone, znači, tu je mogao da razluči.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li ste ikada, u bilo kom momentu za vreme lečenja, videli bilo šta što bi ukazalo da je on izgubio tu mogućnost razlikovanja između dobra i zla?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: To je jako diskutabilno, to ne može niko zaista da sa sigurnošću kaže. Ovaj ... Niti mi u psihijatriji se bavimo time da li neko razlikuje

dobro i zlo, mi se bavimo psihijatrijskim poremećajima i nivoom funkcionisanja. Znači, ako je pacijent u adekvatnom ponašanju, ako uspeva da kontroliše svoje impulse i ako su se povukli psihopatološki fenomeni on je, znači, za naš posao, dobro. Da li on razlikuje dobro i zlo, to su stvari koje nije ... Koje nisu u nadležnosti psihijatrije.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Ja ću to da preformulišem u smislu prava. Da li ste vi u bilo kom momentu primetili bilo kakve naznake kod gospodina Vasiljevića da je on izgubio sposobnost da razazna šta je legalno, a šta nije?

SUDIJA HANT: Ja ne mislim da je ovo pravni test. Šta je dobro, a šta je loše je uobičajeni test. Mogu li da vam sugerišem da mu to tako predočite, zato što ovo nije neko ko razaznaje da je to šta radi nelegalno, već je bitno da li prepoznaje da je ono šta čini pogrešno.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Postaviću vam opet pitanje. Da li ste vi lično videli nešto šta bi vas navelo na zaključak da je gospodin Vasiljević izgubio sposobnost da razlikuje između onoga šta je prihvatljivo, dobro ponašanje i onoga šta je u našem društvu neprihvatljivo? Da li ste vi videli išta konkretno šta bi vas navelo na takav zaključak dok ste lečili gospodina Vasiljevića?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Video nisam, ali moram da kažem da psihotični poremećaj jeste tako ozbiljan duševni poremećaj, zato što pacijent ne može najbolje da proceni i kontroliše svoje ponašanje u fazi akutne bolesti.

SUDIJA HANT: Gospodine Grum, da budemo sigurni, jer ja nisam siguran da li je to određeno u međunarodnom pravu, možda biste mogli da postavite pitanje o legalnim i nelegalnim činovima, kada nastavimo sa radom, jer ja ne bih hteo da kasnije, kada budemo ispitivali pravna pitanja, dođe do bilo kakvih problema. Ja ne bih hteo da se sada raspravljam o tome, naravno, ako dođe ...

TUŽILAC GRUM: Časni Sude, mogu li pre pauze samo da predložim da se ovaj dokument uvrsti u spis kao dokazni predmet P161-1 za BHS i P161-2, za engleski?

SUDIJA HANT: Gospodine Domazet, imate li prigovor?

ADVOKAT DOMAZET: Ne, časni Sude.

SUDIJA HANT: Hvala. To će da bude dokazni predmet P161-1 i P161-2. A sada ćemo da napravimo pauzu do 14.30.

(pauza)

SUDIJA HANT: Gospodine Grum.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Hvala, Časni Sude. Dobar dan, doktore Simiću.

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Dobar dan.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Doktore, da se vratim na rečenicu iz šale koju ste nam naveli i da vas pitam da li ste hteli da kažete kada jedan mentalni bolesnik kaže drugom "Lud možda jesam, ali nisam glup", da li ste hteli da kažete da gospodin Vasiljević, bez obzira kakve je psihološke probleme imao u to vreme, jeste shvatao da bi bilo pogrešno da uzme slatkiš, a da ga ne plati, je li tako? Da li ste to hteli da kažete?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Hteo sam da kažem da u slučaju psihotičnih poremećaja, inteligencija kao mentalna funkcija nije oštećena.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: I u većini slučajeva to važi i za sposobnost da se razluči šta je po društvenim standardima ispravno, a šta pogrešno, je li tako?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Psihotični poremećaj je u suštini ozbiljna mentalna bolest upravo zato što je ponašanje poremećeno i u okviru poremećenog ponašanja se javlja i gubitak kontrole nad ponašanjem, radnje pacijenta mogu da budu u disharmoniji sa socijalnim normama tako da njegovo ponašanje postaje uočljivo okolini i zato, u većini slučajeva, takvi pacijenti dolaze na lečenje.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Ali ono o čemu vi sad govorite je više sposobnost pojedinca da kontroliše nagone, je li tako? Zar ne opisujete sada da u nekim teškim psihozama pojedinci gube mogućnost kontrolisanja nagona koje imaju, tačno?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Poremećeno ponašanje, da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Ali čak i u slučajevima kada neko, da kažemo, ne može da kontroliše ponašanje, on može i dalje da zadrži mogućnost da razlikuje dobro od lošeg, zar nije tako? Drugim rečima, oni shvataju da rade nešto pogrešno, ali ne mogu da spreče sami sebe da to ne urade.

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Pitanje dobra i zla je etičko pitanje. Međutim, konkretno u ovom slučaju imamo problem ponašanja, kontrole ponašanja, organizacije ponašanja, jer je poremećen centralni nervni sistem. Dakle ne postoji veza između etičkih normi i mentalnog stanja psihoze. Osoba koja ima poremećene etičke standarde u svom životu, imaće ih i pre i posle psihoze. Osoba koja ima odgovarajuće etičke standarde, zadržaće ih i nastaviće da ih sledi.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Hajde da pričamo konkretno o slučaju gospodina Vasiljevića. Nećete li se složiti samnom da to pismo ukazuje da je gospodin Vasiljević, u vreme kada je napisao pismo, bio sposoban da razlikuje dobro od zla?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Na osnovu tog pisma za koje sam mogao da shvatim da je napisano od strane pacijenta, bolesne osobe, veoma malo se može zaključiti osim da je bolest još prisutna, tako da pismo nema veći značaj osim za doktora. To ukazuje da treba da se nastavi sa terapijom.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Dakle, da li svedočite da je shvatanje gospodina Vasiljevića da je morao da plati slatkiš i da čak smatra da treba da bude kažnjen ukoliko ne plati slatkiš, dakle, da li kažete da to ne pokazuje da za gospodina Vasiljevića krađa slatkiša i ne plaćanje ne predstavljaju nešto loše? Da li je to vaš iskaz?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: To pismo je napisao pacijent koji je ležao na psihijatrijskom odeljenju i doktorica koju je viđao, kod koje je išao je doktorica Slavica. On se obraća fizijatru verovatno verujući da je ona na odgovornoj poziciji ili iz nekog drugog razloga, s obzirom da je doktor Jevtović bila moj mentor i detaljnije je razgovarala sa njim i tu je mnogo čudnih stvari napisano. On se obraća nepoznatom fizijatru. To, takođe, pokazuje da se on neprimereno ponaša i u tom slučaju i to pismo ne može ništa drugo da dokaže. Pacijenti često pišu pisma, posebno kad im se mentalno stanje pogorša.

SUDIJA HANT: Gospodine Grum, mislim da ovde ulećemo u strašan problem koji se javlja u svim ovakvim slučajevima i kojima se medicinska profesija i pravnička profesija bave na potpuno drugačiji način. Nailazimo na taj problem kad god treba da raspravljamo o problemu smanjene uračunljivosti. Doktor pismo vidi na jedan način. Postavili ste mu pitanje za koje on kaže da mu nije od pomoći, ali mislim da problem na koji doktor nailazi nije u pismu već u konceptu. Pravnici govore o tome da li neko raspoznaje dobro i loše. To, na kraju krajeva, nije medicinsko pitanje.

TUŽILAC GRUM: Možda, časni Sude, da još jednom pokušam i ...

SUDIJA HANT: Pa, možete da pokušate, ali doktor sve vreme hoće da vam objasni koja je važnost ovog pisma. To bi moglo da bude ovako sročeno, ako dozvoljavate: da li ima indicija u ovom pismu da on nije znao da razlikuje dobro od lošeg? To je vaša stvar.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Hvala, časni Sude. Doktore, znam da ima mnogo stvari koje obučena osoba kao vi može da izvuče iz ovakvog pisma. Ja tražim da izdvojimo samo jednu od tih stvari i molim vas da odgovorite samo na onaj deo koji sam vas pitao. Na kraju pisma gospodin Vasiljević kaže "da ukoliko ovo ne uradim, neka mi Bog da da se molim kao Turčin", što ste nam objasnili da je to, da je rekao da

ako to ne uradim, neka budem kažnjen, neka mi se loše stvari dogode. Sada, moje pitanje je: zar to ne ... Ima li ičega ... Da li vam to ukazuje, samo ovaj poslednji deo pisma, da nije mogao da pravi razliku između ispravnog i pogrešnog, ili je mogao? Da li u poslednjoj rečenici postoji nešto što ukazuje na to da nije razlikovao ispravno od pogrešnog?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Moram još jednom da ponovim: ovo pismo je pisao pacijent sa psihozom.

SUDIJA HANT: Molim vas. Razumemo kako vi tumačite to pismo. Ako ne možete da odgovorite na pitanje, onda samo recite da ne možete da date odgovor na pitanje, ali ponavljanje onoga šta ste već rekli nije odgovor na pitanje. Da li u tom pismu ima nešto što bi moglo da ukaže da gospodin Vasiljević u tom stadijumu nije bio sposoban da razlikuje dobro od lošeg? Sada, ako je to stvar u kojoj ne možete da nam pomognete, samo recite.

SVEDOK SIMIĆ: Ja se izvinjavam ako ponavljam. Očito je iz pisma da je znao da "slatkiš treba da plati". To se može videti iz pisma. I više od toga ja stvarno ne mogu da kažem o tom pismu i o situaciji.

SUDIJA HANT: Predlažem da nastavimo dalje.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Zamoliću vas da pogledate poledinu ove strane. To je Dokazni predmet Tužilaštva 161-1. Zamoliću da se doda svedoku. Još jednom, doktore, zamoliću vas da pročitate drugi deo pisma koje je gospodin Vasiljević napisao i kada završite, da mi kažete. Hoću da vas pitam određeno pitanje o tome.

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Pogledao sam.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li se slažete samnom da je osoba koja je napisala pismo, gospodin Vasiljević, u vreme kada je pismo napisano, bio samosvestan, bio svestan oboljenja od kog je patio? Slažete li se?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Da, bio je svestan.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: I slažete li se da je prepoznavanjem bolesti tražio pomoć, da je tražio od doktora da mu pomogne sa oboljenjima, je li tako?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: I tražio je pomoć na dva načina: prvi način je da napiše pismo i da ga doktoru, je li da?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A drugi način je putem pretnje da ukoliko mu se ne pruži pomoć, da će prestati da jede, je li tako?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Slažete li se sa mnom da ovaj deo pisma dokazuje ili pokazuje da je u to vreme gospodin Vasiljević bio sposoban da stvori odluku o određenoj stvari i zatim da tu odluku ostvari? Da li se slažete da je bio sposoban da uradi to 13. jula?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Da li se vi slažete samnom da pacijent koji traži ispitivanje svojih simptoma i traži da mu se ruke i noge vežu ukoliko mu se zahtev ne ispuni, da je to pacijent koji je svestan svojih radnji?

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Pa, to nije moje pitanje, doktore. Moje pitanje je: iz ovoga možemo da zaključimo ... Rekli ste mi da ovo pokazuje da je bio sposoban da donese odluku i složili ste se da ovo pismo pokazuje da je sposoban da dela na osnovu odluke i moje pitanje sad je, jednostavno, spajanje ova dva. Da li se slažete da je bio sposoban i da donese odluku i da je ostvari bez obzira da li su sredstva koja koristi adekvatna ili ne? Da li je bio sposoban da donese i ostvari odluku?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: On je očigledno bio svestan svojih zdravstvenih problema, ali definitivno, nije bio svestan načina na koji može da ostvari ono što hoće jer se obraća doktoru koji nije direktno zadužen za njega ...

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Doktore ...

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: ... pretil štrajkom glađu što je suprotno uobičajenoj proceduri za slanje pacijenata koji se žale na određene probleme, na medicinsko ispitivanje. I poslednja rečenica u potpunosti otkriva stanje njegove mentalne poremećenosti, jer moli da mu se ruke i noge vežu što ukazuje na njegovu nedoraslost u tom trenutku.

SUDIJA HANT: Opet, vidite, imamo problem sa jezikom, mislim. Doktore, pitanja koja vam se postavljaju nisu zamišljena da od vas dobijemo priznanje ili potvrdu da ovaj čovek nije bolovao od psihoze. Ona su zamišljena tako da dobijemo vaše mišljenje u vezi sa raznim pravnim pitanjima koja se ovde javljaju ili koja bi mogla da se jave. Jedno od tih pitanja je i da li je mogao da razlikuje dobro od lošeg čak osoba za koju mislite da je bolovala od psihoze, ja bih lično pomislio da još može da pravi razliku između dobra i zla. Osoba koja boluje od psihoze, u svakom slučaju zna šta radi, samo se ponaša neadekvatno. On može da izađe i da udari nekoga, jer je to namerio da uradi. Psihoza je možda uticala da on donese takvu odluku, ali je pitanje da li je još sposoban da samostalno rezonije i donese odluku da potuno namerno udari neku osobu. Upravo vam dajem primer iz činjenica u ovom slučaju. Sada, pitanja su zamišljena da od vas dobijemo mišljenje o tome da li je uprkos psihozi bio sposoban da nešto odluči i, nakon toga, nakon što donese odluku, da je i ostvari. Pitanja su sastavljena tako da to mišljenje dobijemo od vas. Sada, ako biste mogli da gledate na to bez neprestanog pokušavanja da odbranite svoju analizu psihe ovog čoveka da ima

psihozu, mislim da ćemo tako mnogo brže da idemo jer ne izazivamo u ovom trenutku bilo kakve nalaze da on boluje od psihoze. Da li razumete?

SVEDOK SIMIĆ: U redu.

SUDIJA HANT: Gospodine Grum, krenite ispočetka i mislim da ćemo da dobijemo odgovor.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Dozvolite da postavim pitanje onako kako je sudija upravo rekao: da li je gospodin Vasiljević bio sposoban da odluči i namerno dela uprkos drugim problemima od kojih je patio?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Prema našem pravu, akutna psihotična poremećenost podrazumeva apsolutnu neuračunljivost, dakle, on nije bio u stanju da kontroliše svoje ponašanje niti je bio svestan posledica svojih dela.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Doktore, da li tvrdite da je gospodin Vasiljević imao ovu akutnu psihotičnu poremećenost na osnovu koje bi pravno u Srbiji bio oslobođen krivične odgovornosti za svoje postupke? Da li to ovde danas tvrdite?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: U periodu akutne psihotične poremećenosti.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li kažete da je gospodin Vasiljević imao ovu akutnu psihozu za vreme jula 1992. godine?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Da.

SUDIJA HANT: Ali moramo da prevaziđemo pitanje o tome šta srpsko pravo predviđa. Hoćemo da znamo, ako doktor može da nam pomogne, da li veruje, bez obzira šta pravo kaže, da je ovaj čovek zapravo bio nesposoban da kontroliše svoje postupke. Dakle, to je ono čime se mi ovde i sada bavimo, zar ne?

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da, Časni Sude. Postaviću vam pitanje koje je sudija upravo postavio.

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Pacijent ...

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Ne pacijent, nego gospodin Vasiljević.

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Pacijent Vasiljević, za vreme akutne psihotične poremećenosti, nije bio sposoban da kontroliše svoje ponašanje.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: I u vašem lečenju gospodina Vasiljevića, možete li da nam date datum, najbolju procenu početka i najbolju procenu vremena završetka te akutne epizode?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Prema podacima, to bi bilo od 7. jula do 28. jula, dok je bio na klinici.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: I da li onda tvrdite, ili, da li odatle možemo da zaključimo da je 29. jula osoba koja je prema vašem mišljenju, po pravu Srbije, mogla da izađe iz bolnice, ubije ljude i za to ne bi krivično odgovarala, da li hoćete da poverujemo da ste takvu osobu pustili iz bolnice? Da li nam to govorite?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Ali vi jeste dozvolili gospodinu Vasiljeviću da napusti bolnicu, zar ne, iako ste nam rekli da postoji pravni mehanizam da ga zadržite, ako osetite da predstavlja opasnost za sebe i za druge. Dakle, da li kažete da je 28. jula gospodin Vasiljević, da je odjednom, čudom se oporavio i dozvoljeno mu je da ode iz bolnice.

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: To nije oporavak čudom, bilo je određenog napretka. I kao što smo već rekli, pušten je na zahtev i odgovornost svoje supruge. Nije bio u stanju delimične remisije, ali o tom trenutku nije predstavljao opasnost za druge niti je predstavljao pretnju za bezbednost. Eto, na osnovu toga smo ga pustili.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li ste ga 28. jula i dalje smatrali krivični neodgovornim?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Da je pokazivao znake pretnje ili agresivnog ponašanja, sa sigurnošću ne bi bio otpušten sa klinike.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Ali, rekli ste da, prema vašem mišljenju, po srpskom pravu on ne bi bio krivično odgovoran. U kom trenutku mislite da više nije ispunjavao uslove predviđene vašim pravom, predviđene vašim standardima? U kom trenutku smatrate da se on dovoljno oporavio da može da odgovara za svoja dela?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: U trenutku kada je otpušten sa klinike. Nakon napuštanja psihijatrijske bolnice, on je odgovoran za svoja dela, ali to je vezano i za adekvatnu kontrolu, lečenje i povišenom pažnjom njegove supruge.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Doktore, da vas pitam ovo, da se njegova supruga nije pojavila da potpiše otpusnu listu i da je umesto toga gospodin Vasiljević došao i rekao "doktore Simiću, ja danas hoću da idem i voljan sam da lično potpišem otpusnu listu", da li biste mu dozvolili da ode?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: U našoj zemlji, pacijent nikad ne ide sam. Uvek mora da ga izvede član porodice ili bračni drug, tako da pacijenti nikad sami ne napuštaju bolnicu. I u ovom slučaju, i bilo u kom drugom sličnom slučaju, supruga gospodina Vasiljevića i bilo čiji bračni drug je u potpunosti upoznat sa prirodom bolesti kao i potrebi trajanja lečenja. I nakon što joj je to rečeno, ona je odlučila da pacijenta izvede, da mu pruži veću pažnju, da upravlja lečenjem i da ga dovodi na neophodne kontrole, tako da je on u tom trenutku bio u zadovoljavajućem mentalnom

stanju da je mogao da kontroliše svoje radnje i da bude odgovoran za svoje ponašanje.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: I to se desilo 28. Je l' to kažete?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Da, da, 28.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Doktore, pre nego što završim sa dokaznim predmetom Tužilaštva 161-1, možete li da nam kažete, za one koji ne znaju, šta simbolizuje krst i četiri "S" na dnu pisma?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: To je srpski simbol.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: I da li ću da pogrešim ako kažem da je u ovom vremenskom periodu, među Srbima koji su bili aktivisti ekstremnih nacionalističkih opcija, ovaj simbol bio veoma popularan?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Jevrejski psihijatrijski pacijent bi, verovatno, nacrtao Davidovu zvezdu. To bi više-manje predstavljalo značaj ovog simbola koji nije obavezno nacionalistički simbol.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Ovaj simbol nisu jednostavno koristili psihijatrijski pacijenti nego je on bio često korišćen 1992. godine u okviru četničkih pokreta i drugih srpskih nacionalističkih pokreta, je li tako?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: I takođe se nalazi i na grbu. To je grb.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Doktore, ako mogu samo da vas pitam ...

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Ovo su četiri "S" ...

SUDIJA HANT: To je srpski grb, da li je tako?

SVEDOK SIMIĆ: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Molim vas odgovorite na moje pitanje. Da li je to simbol koji je u to vreme često korišćen pogotovu od strane srpskih nacionalista i četničkih pokreta?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Ne, ne samo od strane njih, to je univerzalni srpski simbol.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: I vi kada biste pisali pismo, da li biste stavili sličan simbol na dnu pisma?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Ja ne stavljam simbole na kraju pisama.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Sada, vaša dijagnoza 298.9 ... Želim da vam postavim neka hipotetička pitanja. Molim vas da mi kažete da li biste se slagali sa

ovom dijagnozom? Da li bi neko ko boluje od privremene akutne psihoze mogao da učestvuje u diskusiji sa grupom ljudi, a da ta grupa ljudi ne primeti bilo kakve znake mentalne bolesti ili mentalnih problema? Da li mogu da učestvuju u diskusiji, a da se ne primeti da imaju neki problem sa svojim psihičkim stanjem?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: U ovom konkretnom slučaju, nivo psihoze je veoma uočljiv i može biti primećen veoma lako.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: I ...

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Ali, kao što smo već rekli, mogu postojati određeni simptomi koji prethode nastanku psihoze malog intenziteta ili manjeg obima koje još nisu prerasli u psihozu, ali koji su uočljivi, ali, naravno, ne obavezno od strane nekoga ko nije stručan.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: I da li bi osoba sa ovom dijagnozom, na primer, da li bi bio sposoban da sa nekim razgovara, recimo, o konju, da se obaveže da uzme konja, da ga uzme i dovede do mesta gde su smatrali da bi bilo bezbedno? Da li je to ponašanje koje se očekuje od nekoga ko je akutno bolestan u to vreme, sa vašom dijagnozom?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Čak i psihotična osoba može mnoge stvari da uradi na uobičajen i organizovan način. To ne znači da sve šta uradi mora da bude neprimereno i neodgovorno. Dakle, hipotetički, psihotični pacijent bi mogao da odvede konja do određenog mesta.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Sada, doktore, da li je u redu da kažem, da je tokom rata na psihijatrijskoj klinici bilo i ljudi koji, nisam siguran kako će ovo da bude prevedeno, ali da su simulirali bolest, ljudi koji su se plašili da idu na front i koji su se pretvarali ili pravili da imaju psihičkih poremećaja kako bi izbegli obavezu da se bore na frontu?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Ja ne znam ni za jedan takav slučaj, ni za jedan slučaj u toku mog rada na klinici.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li da nam, otprilike, kažete za koji broj ljudi ste vi bili direktno odgovorni u vreme rata, recimo od 1992. do 1995. godine?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Teško je reći. Imali smo 50 kreveta 1992. i 1993. godine. Imao sam dosta pacijenata. Ja sam brinula za, možda, polovinu od onih koji su primljeni. Godišnje imamo oko 600 ili 700 pacijenata na klinici. Dakle, nikad nisam pratila statistike, ali okvirno od 600 ili 700 pacijenata godišnje, možda sam statistički ja vodila brigu o jednoj četvrtini.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: I ni u jednom od ovih slučajeva ... Sa sigurnošću tvrdite da nijedan od pacijenata u to vreme nije simulirao mentalni poremećaj kako

biste vi potpisali dopis u kom piše da ga treba osloboditi vojne obaveze? Možete li to sa sigurnošću da tvrdite?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Da. Da, mogu.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li biste promenili mišljenje da imate ove dve dodatne informacije: da je hospitalizaciji pacijenta prethodila činjenica da je ta osoba bila meta komandanta zbog neispunjenja naređenja da ide na front i da je odmah nakon, ili brzo nakon hospitalizacije, kada je trebalo da se vrati na front, da je osoba pucala sebi u stopalo i navodno je to uradila namerno kako bi izbegla odlazak na front. Da imate te dve dodatne informacije, da li biste se zapitali da li je njihovo prisustvo u bolnici na neki način namerno kako bi se izbegla vojna obaveza?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Ako se neko ustrelio u nogu, on je sigurno bio na hirurgiji ili ortopediji, a ne na psihijatriji.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Doktore, ja govorim između ta dva događaja. Dakle, osoba je bila u bolnici, pokazivala neke simptome o kojima ste govorili, hospitalizovana je, plus onaj događaj sa početka, plus događaj sa kraja. Da li bi to promenilo vaše mišljenje, u vezi sa mogućnošću da se možda radi o osobi koja nastoji da izbegne vojnu službu time što pokazuje ili simulira simptome duševne bolesti?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Kod mojih pacijenata, o kojima sam ja brinuo, mogu sigurno tvrditi da niko nije bio neko ko simulira bolest, jer ne bi nikad izdali zvaničan dokument o tome.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Doktore, u slučaju gospodina Vasiljevića, rekli ste nam da ste 28. jula doneli odluku da je on dovoljno dobrog zdravstvenog stanja da može da ide kući. Nije li, takođe, tačno da ste vi potpisali dokument koji je omogućio gospodinu Vasiljeviću da izbegne dalju vojnu službu? Niste li vi potpisali jedan takav dokument?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Pacijent koji ima dijagnozu psihoze je oslobođen vojne službe u periodu rehabilitacije, a kasnije njegovu radnu sposobnost ustanovljuje psihijatar i tek onda odobrava da može da počne da radi. I, u ovom slučaju, on je verovatno imao poštedu, to jest, oslobađanje od aktivnosti. To se odnosi na radne i na vojne aktivnosti, što je potpuno uobičajeno i normalno. Ne postoji ni jedna vojska na svetu koja pušta psihozu u stroj.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Vi ste bili taj koji je doneo takvu odluku i potpisao dokument kojim se oslobađa od vojne službe, tačno?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: U otpusnoj listi piše da je on oslobođen do kontrole.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li ste vi imali savetovanje sa njim, kao deo njegove terapije? Da li ste vi razgovarali sa njim o prirodi njegovih problema?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Pa, verovatno jesam, sa svakim pacijentom uvek razgovaram, ali ne bih mogao da se sa sigurnošću setim.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li vi pravite beleške o tome o čemu se razgovara na tim seansama? Probaću da vam osvežim pamćenje. Postoji svedok koji će ovde da svedoči za nekoliko dana, koji je bio pacijent i to onaj koji je bio u istoj sobi sa gospodinom Vasiljevićem, na ortopediji. Mislim da će on da svedoči o činjenici da je gospodin Vasiljević govorio o ubistvu velikog broja Muslimana na starom višegradskom mostu. Da li vam to osvežava pamćenje u vezi sa tim? Da li je moguće da vam je za vreme seansi gospodin Vasiljević rekao nešto o njegovom ubijanju Muslimana na starom višegradskom mostu?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Ja se toga ne sećam, a setio bih se jer je prilično upadljivo.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Mislim da će svedok, takođe, govoriti o tome da je gospodin Vasiljević rekao da je ubio hodžu i da mu je uzeo konja i da je to konj sa kog je pao. Da li vam to osvežava pamćenje? Da li je gospodin Vasiljević vama nešto rekao u vezi sa tim, za vreme seansi koje ste vodili?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Ja se zaista ne sećam, a to su, ovako, krupne stvari. Verovatno bih se sećao toga. Mada, moram reći da u okviru tog poremećaja postoje i takozvane megalomanske sumanutosti. To je pojava uveličavanja i preterivanja i zamišljanja sebe kao nekog mnogo velikog, moćnog i verovatno u ratnim uslovima ta sumanutost može da poprimi i takav oblik, da se jednostavno čini tom pacijentu da je on nekakva velika sila koja je tako strašne zločine napravila.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Hoćete da nam kažete da mislite da je gospodin Vasiljević bio i megaloman?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Megalomanske sumanutosti mogu postojati kod pojedinih psihoza i ako je nešto pričao sa tim sadržajem, moguće je da je to u okviru njegovog psihotičnog poremećaja.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Vi lično niste uočili takvo ponašanje ili dokaze koji bi vas naveli na zaključak da on pati od takve bolesti. Zar ne?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Na kraju, doktore, hteo bih da vas pitam sledeće: rekli ste nam da postoje samo dva lekara poput vas, dakle, vi i još jedan doktor na odeljenju, je l' tako?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: U to vreme, doktor Slavica Jevtović je bila moj mentor, načelnik je bio doktor Borislav Martinović, koji su svi došli. Bila je još doktorka Radosava Bukvić i doktor Dimitrijević. Svo četvoro su bili neuropsihijatri i

ja sam radio kao, to sam već rekao, kao sekundarac, znači lekar opšte prakse koji se priprema za specijalizaciju psihijatrije.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Rekli ste nam da je bilo otprilike 700 pacijenata u toku godine. Možete li da nam procenite koliko vremena ste provodili sa gospodinom Vasiljevićem dnevno, ili nedeljno, dok je on bio tamo? Dakle, koliko ste vi imali vremena u direktnom kontaktu sa gospodinom Vasiljevićem?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Na odeljenju psihijatrije tada, vizita je bila svaki dan ujutru. Znači, svako jutro sam ga video i ja i mentor doktorica Jevtović, a ja sam najmanje jednom nedeljno mogao sa njim da porazgovaram. To je neki prosek.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A koliko dugo su trajale te nedeljne seanse?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: To ne mogu sada zaista precizno da vam kažem, jer moramo imati u vidu da je to bilo zaista vanredno vreme i vanredno stanje sa velikim brojem pacijenata i velikim pritiskom, tako da smo sigurno, da kažem, imali manje vremena da se precizno posvećujemo pacijentu kao danas, jer je to i nama bilo vanredno stanje. Tamo je bilo ratno stanje, a nama je bilo vanredno stanje.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li bi moglo da se kaže da su te nedeljne seanse sa gospodinom Vasiljevićem trajale jedan sat ili manje?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Pa tako ... Do sat. Ne duže od sat.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A da li bih bio u pravu ako bih rekao da su jutarnje vizite kod gospodina Vasiljevića trajale samo par minuta, je l' tako?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Pa tako, u zavisnosti od njegovog stanja.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Ako od pet dana u nedelji koliko ste radili spojimo sve jutarnje vizite zajedno, one ne bi prelazile sumu veću od jednog sata, je l' tako?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Nisam vas razumeo.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Ako saberemo jutarnje posete od ponedeljka do petka, dakle, stavimo ih zajedno, one ne bi iznosile više od jedan sat sve zajedno, je l' tako?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Ne znam ... Šta ...

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Dakle, svake nedelje ukupno vreme koje ste proveli u direktnom kontaktu sa gospodinom Vasiljevićem nije duže od dva sata, je l' tako? Vi ste posvedočili da su se vaši zaključci delimično temeljili na ponašanju koje ste uočili kod gospodina Vasiljevića, a koje je bilo neprekinuto, je l' tako?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Od 168 sati u nedelji, da li biste se složili sa mnom da u toku 166 sati kada niste videli gospodina Vasiljevića, da je u tim trenucima bilo sasvim moguće da su neka od ponašanja koja ste uočili kod gospodina Vasiljevića stalno bila prisutna ili da su bila prekinuta? Da li biste dopustili takvu mogućnost?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Vodi se knjiga dežurstava i na osnovu te knjige se piše ponašanje pacijenta koje je upadljivo, tako da svako izmenjeno ponašanje pacijenta se registruje u tim knjigama i na osnovu toga se usklađuje terapija ili se obavljaju razgovori, tako da ... Mislim da ...

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Doktore, da li biste mi potvrdili mogućnost da je sasvim verovatno da se tokom 166 sati nedeljno, koliko niste viđali gospodina Vasiljevića, nisu manifestovala ponašanja koja ste vi opisali? Da ili ne?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A te knjige o kojima govorite sada, knjiga dežurstva, u kojima možda piše drugačije, one nisu ovde pred Pretresnim većem, a ni vi ih niste pregledali pre vašeg današnjeg svedočenja. Da ili ne?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC GRUM: Nemam više pitanja.

SUDIJA HANT: Gospodine Domazet, dodatno ispitivanje.

DODATNO ISPITIVANJE: ADVOKAT DOMAZET

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Hvala, časni Sude. Gospodine Simiću, postavioću vam nekoliko pitanja koja su vezana za ispitivanje koje je vodio gospodin Grum. Počecu od ovih poslednjih pitanja koja su vam i najsvežija, možda, u pamćenju, pa ću se vratiti, možda, na nešto drugo. Kada je gospodin Grum postavljao pitanja o satima koje ste provodili, došlo je do neke računice u satima koje ste vi potvrdili. Ja sam razumeo da se radi o satima razgovora, je l' o tome bilo reči, dakle, satima razgovora sa gospodinom Vasiljevićem?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Međutim, posle tog vašeg odgovora jedno pitanje je bilo, dakle, da u ono drugo vreme, dakle van ovog vremena koje ste vi potvrdili, vi niste viđali gospodina Vasiljevića. Da li je razgovor i viđanje ista stvar? Da li znači da ste ovo vreme koje ste razgovarali isključivo sa gospodinom Vasiljevićem, znači da ste ga samo u to vreme viđali ili vam je bio u vidnom polju i van toga.

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Viđao sam ga u toku radnog vremena i obilazio u toku radnog vremena, a razgovori su bili jednom ili dva puta nedeljno.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Hvala. Znači ...

SUDIJA HANT: Samo malo pričekajte. Sada. Prevod se upravo završio, dakle, obojicu moram da potsetim da pravite na malu pauzu između kraja pitanja i početka odgovora.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Znači, to, doktore Simiću, da ovo šta ste, na neki način, u razgovoru sa gospodinom Grumom došli do nekih sati dnevno ili nedeljno koje ste razgovarali, ne znači da ste samo toliko vremena mogli da vidite gospodina Vasiljevića, već da ste ga viđali više od toga?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Znači li to da ste mogli da lično zapazite neko ponašanje koje bi bilo karakteristično, dakle, ponašanje jednog pacijenta, a da pri tom i ne razgovarate sa njim direktno?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Pomenuli ste, doktore Simiću, da su sestre vašeg odeljenja vodile evidenciju ili svesku o ponašanju bolesnika. Je li tako?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Da li su one upisivale u tu svesku upravo reakcije ili ponašanje bolesnika koje ne bi bilo, koje bi odskakalo od nekog, ako možemo govoriti, normalnog ponašanja uopšte pacijenata, ali nešto što bi bilo karakteristično, neki ispad, ili bilo šta slično?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Da li su vaši pacijenti mogli da primaju posete, dakle, posete drugih lica i ako jesu, pod kojim uslovima?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Mogli su da primaju posete uz odobrenje lekara, u zavisnosti od zdravstvenog stanja i na odeljenju.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Da li su te posete bile, na neki način, kontrolisane od strane vašeg osoblja, odnosno medicinskih sestara?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Dakle, da li bi u slučaju da bi u, za to vreme bilo nekih incidenata, sestre, takođe, bile obavezne da to upišu u evidenciju koju su vodili, a ne samo ono šta se dešava za vreme ležanja bolesnika ili boravka u sobi?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Pomenuto je u jednom ranijem svedočenju da su neki pacijenti imali pravo na odlazak kući za vikend i da su to dobijali. Da li je postojala takva mogućnost?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Da li je pacijent Mitar Vasiljević ispunjavao te uslove, za tako nešto, obzirom na stanje njegove bolesti?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: On nije išao na vikend.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Malo pre ste, doktore Simiću, na jedno pitanje gospodina Gruma objašnjavali i spomenuli megalomansku sumanitost. Ako se sećate, na pitanja da li ste u razgovorima zapazili takve stvari koje je navodno on pričao jednom pacijentu i to, pomenuo je dve takve stvari: ubijanje ljudi na mostu i bacanje, valjda, sa mosta i ubijanje hodže ili imama u Višegradu, pa ste vi rekli da se ne sećate da je tako nešto bilo i tada ste spomenuli ovu mogućnost. Ja vas pitam da li je to spojivo ili kompatibilno sa njegovom dijagnozom koju je imao, da tako, takve stvari ispriča i to pacijentu za koga je znao da je muslimanske narodnosti, a da niko nikada drugi tako nešto nije pomenuo? Dakle, postoji verovatnoća da, ukoliko je to pričao, da je pričao nešto što je neistinito, jer taj imam nikad nije poginuo, a niko nije bar pominjao direktno ovde na Sudu ove druge događaje. Da li bi to spadalo u ovo šta ste vi opisali kao megalomansku sumanitost?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: To bi mogla da bude, ali ne mora da bude. To je više jedna špekulacija, ne bih mogao sa sigurnošću da tvrdim da je on tada bio sumanut, jer ga nisam pregledao.

SUDIJA HANT: Gospodine Domazet, ovo je bila vrlo široka pretpostavka s vaše strane, zato što niko o tome nije svedočio u Sudu. Ako vi postavljate pitanja zasnovana na nekoj više realističnoj situaciji koja bi mogla da bude tačna, to je druga stvar, ali vi ne možete samo pretpostaviti da je to netačno zato što to uopšte nije postavljeno kao pitanje u ovom predmetu, da bi se o tome odlučilo. Naime, na vama stoji da se vidi da li će odgovor da ima kakvu vrednost, ali, kako stvari stoje, jako je teško videti kako bi uopšte odgovor mogao da ima bilo kakvu vrednost.

ADVOKAT DOMAZET: Vaša Visosti, ja sam se vezao za jedno pitanje gospodina Gruma koji je takođe postavljao pitanja iz nečega što nije bilo predmet dokazivanja ovde na Sudu, iz nekih izjava koje znamo da nisu ovde izvedene kao dokaz, niti su ...

SUDIJA HANT: Ali, gospodine Domazet, gospodin Grum je to premostio tako što je rekao da će uskoro o tome da se svedoči i da će doći svedok koji će o tome da govori. Mislim da se radi o jednom od svedoka koje vi nameravate da pozovete i da je taj

svedok to rekao u svojoj izjavi. Ali vi tražite od doktora da samo pretpostavi da je to netačno, a neko može da posvedoči da je on baš to rekao. Na vama stoji da to rešite, ja vam neću reći kako da vodite svoj predmet, ali ja vam samo kažem da taj odgovor koji nameravate da dobijete od doktora, sam po sebi nema veliku vrednost jer se radi o dosta širokoj pretpostavci o kojoj ga vi ovde pitate.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Samo, reći ću, moraću možda da razočaram gospodina Gruma i vas da ovaj svedok neće doći kao svedok Odbrane, tako da ga nećemo saslušavati, bar ne kao svedoka Odbrane iako sam to bio planirao. No, neću uopšte na tome da se zadržavam, a preformulisću pitanje na jedan drugi način. Da li bi, doktore Simiću, ovo šta ste objašnjavali kao megalomanska sumanitosť, bilo kada bi pacijent koji je, dakle, ne u tom trenutku, ali nešto kasnije, ležao na vašem odeljenju sa dijagnozom koju znate, pričao vrlo ozbiljne i teške stvari, da je činio vrlo teške i ozbiljne zločine i to ne samo javno već čak i licima one nacionalnosti prema kojoj je navodno izvršio zločin, da li je to po vama jedno normalno ponašanje ili može da se svrsta u nešto, pa možda i u ovu megalomansku sumanitosť?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Ja nemam podatke o tome. A nema ni u istoriji bolesti.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Hoćete da kažete da s obzirom da se to moglo da odigrava pre nego što je on bio na vašem odeljenju i pre nego što je pregledan od psihijataru, ne možete o tome da se izjasnite?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Da. Da.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Kada sam, doktore Simiću, na pitanje gospodina Gruma čuo vaše odgovore o aktiviranju tog simptoma, govorili ste o onome šta prethodi, da su potrebne neke manifestacije upadljivog ponašanja. Jesam li dobro bio razumeo taj deo vašeg iskaza?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Nisam najbolje razumeo.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Da li sam vas dobro razumeo kada ste govorili o aktiviranju simptoma ove bolesti, da je potrebno da prethode neke manifestacije upadljivog ponašanja pacijenta?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: U nekim slučajevima mogu se pojaviti neke epizode upadljivog ponašanja koje ne moraju da budu intenzivne kao psihotične manifestacije.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Ako bi, da li bi u te manifestacije jednog takvog ponašanja, mogao da bude, recimo, jedan ispad i odbijanje naređenja vraćanje oružja zbog straha da kao vojnik u jedinici odlazi noću na liniju i raznosi hranu?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Pa, sam strah je prateća pojava psihotičnih poremećaja tako da bi i takav strah mogao da bude prisutan.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Ako bi mu, doktore, posle toga bila poverena organizacija čišćenja grada od đubreta, da li okolnost da nosi neko obeležje toga i da se predstavlja kao neko ko je mnogo važniji nego što je to tada zaista bio, ili uopšte bio, da li je i to nešto što može da ukazuje na ovakvu manifestaciju?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Pa, ako se lažno predstavlja, u smislu svoje velike veličine i ako je to bilo izrazito upadljivo i drastično, može da se uzme u razmatranje kao određena manifestacija poremećaja.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Najzad, manifestacija kroz okolnost da ono šta je neposredno prethodilo na dan, prethodilo ulasku i dolasku u bolnicu, da jaše konja od jednog zaseoka kroz ceo Višegrad, po kiši, bez adekvatne opreme, konja bez sedla ili onog ulara, nepotkovanog i to po kišnom vremenu i asfaltu u jednom dosta brzom tempu, da li je i to jedna od manifestacija koje ukazuju na nešto, na jedno upadljivo ponašanje, a koje prevazilazi neke granice svakodnevnog ponašanja?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Pa, to liči na upadljivo ponašanje, naročito što to nije uobičajeni obrazac ponašanja ni njega, ni sredine u kojoj živi.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Kada ste nekoliko puta insistirali na tome da na neke stvari možete da odgovorite tek onda kada je psihijatar izvršio prvi pregled pacijenta, da li je u ovom konkretnom slučaju, u slučaju Mitra Vasiljevića to dan kada je po prvi put psihijatar njega pregledao, a to se ... Ne znam da li imate ovu otpusnu listu ispred vas, da pogledate, da vidite da li se to radi o tom pregledu, dakle, da ustanovimo kada je to bilo ili se, možda, sećate toga?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Pa, čim je on doveden na psihijatriju morao ga je pregledati psihijatar, to je procedura.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Dakle, po vama je najkasnije to bilo tog dana, dakle 7. jula 1992. godine.

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Pitao sam vas, doktore Simiću, za ovih nekoliko slučajeva koji su prethodili ili možda bili, po tvrđenju samog okrivljenog, a i ne samo njegovog, u tom periodu od nekih petnaestak dana pre dolaska u bolnicu, ali, od ulaska u bolnicu, a pre dolaska na vaše odeljenje, ukoliko se dokaže da je vaš kasniji pacijent u toku ležanja vređao druge, pevao, ponašao se na jedan način koji je potpuno odudarao od normalnog ponašanja pacijenata, da li i to ukazuje na neke simptome koji su prethodili ovom poremećaju, do koga je došlo najranije ili najkasnije 7. jula 1992. godine?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Pa, to je upadljivo ponašanje i može da ukazuje na postepeni razvoj psihotičnog poremećaja.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Obzirom da ste, doktore Simiću, taj poremećaj, odnosno to obolenje, identifikovali kao jedan dosta ozbiljan duševni poremećaj, da li je on i mogao da nastupi odjednom, dakle određenog dana, bilo da se radi o 7. julu ili o nekom drugom danu ili je moralo da ono što prethodi, uvodi u jedno takvo postupanje, dakle, ono šta je pre toga bilo?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: On je psihotični nivo, znači, drastičan poremećaj doživeo u momentu kada je primljen, ali to upadljivo ponašanje sigurno je u sklopu njegovog osnovnog poremećaja ponašanja, sa pevanjem, vikanjem, agresivnošću i to je 7. dostiglo svoj vrhunac.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Kada ste, doktore Simiću, odgovarali na pitanja pre nego što vam je bio pokazan kao dokazni predmet najpre terapija koju ste pregledali i kasnije objašnjavali, dakle, pre bilo kog pisanog dokumenta, dakle, na osnovu onoga što se sećate, vi ste govorili o tome da kod ovakvih stanja, sa adekvatnim lečenjem, pacijent se za jedan ili dva dana oporavlja na neki način i nije u onom stanju u kome je da mora biti vezan ili nešto drugo. Kada ste videli ovu dokumentaciju i ono sve šta je preduzeto u odnosu na konkretnog pacijenta, Mitra Vasiljevića, da li ostajete pri tome da je to ovo ili je po onome šta ste videli ili je njegov slučaj bio ozbiljniji od toga i teži i tražio je već jednu jaču terapiju?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Pa, on je po terapijskom kartonu šest dana bio izrazito uznemiren, što jeste malo duže nego obično.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Dakle, ono šta ste pre toga dali je bilo nešto prosečno ili uobičajeno što se odnosi na takve bolesnike, a ovo kasnije ste rekli na osnovu onoga što ste videli iz lekarske dokumentacije, ako sam vas dobro razumeo?

SVEDOK SIMIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT DOMAZET: Hvala vam, doktore Simiću, ja nemam više drugih pitanja.

SUDIJA TAJA: Doktore, imam nekoliko pitanja za vas. Ta se pitanja odnose na dokazni predmet 138. Molim vas da pogledate taj dokazni predmet na prvoj stranici, dakle broj 138.

SUDIJA HANT: O čemu se radi?

SUDIJA TAJA: Dokazni predmet 138.

SUDIJA HANT: Imate li taj dokazni predmet, doktore?

SVEDOK SIMIĆ: Ne, nemam. Ne.

SUDIJA HANT: Sada će vam ga dati.

SUDIJA TAJA: Molim vas da pogledate prvu stranicu. Rekli ste da ste u dvanaestom redu vi otkucali ono šta piše, gde stoji "*Psychosis*" i "298.9". Da li je to tačno?

SVEDOK SIMIĆ: Da.

SUDIJA TAJA: Da li to znači da ono šta je upisano u drugim rubrikama nije nešto šta ste vi napisali, već da su to napisali drugi lekari ili druge bolničarke?

SVEDOK SIMIĆ: Ja sam napisao u koloni 12 "*Psychosis*", "datum ispisa" kolona 13 i dole je drugi moj potpis u koloni 17, "lekar koji je lečio obolelog".

SUDIJA TAJA: Molim vas sada da pogledate rubriku broj 3. Molim vas, koji doktor ili bolničarka ima pravo da unosi podatke u rubriku broj 3?

SVEDOK SIMIĆ: Ovo sve piše prijemna služba. Prijemna služba, sestra prijemne službe, a dijagnoze pišu lekari, otpust pišu lekari, datum i vrstu operacije pišu lekari i potpisuju se lekari.

SUDIJA TAJA: Kada pogledamo taj dokazni predmet 138, da li biste vi bili u mogućnosti da nam kažete ko je uneo podatke u rubriku broj 3 u ovom konkretnom slučaju?

SVEDOK SIMIĆ: Ne bih znao. Prijemna sestra, verovatno, tada koja je radila.

SUDIJA TAJA: Podaci koji su uneti u rubrike, osim u rubrici 12, izgledaju kao da su iskucani na istoj pisačkoj mašini kao što je vaša. Da li su i drugi lekari i bolničarke u toj bolnici 1992. godine koristili istu vrstu pisaće mašine?

SVEDOK SIMIĆ: To zaista ne znam, ali mislim da se razlikuje. Evo, baš gledam i ne bih rekao da je isto. Malo ako bolje pogledamo ne bih rekao baš da je isto.

SUDIJA TAJA: Je li vi čak i danas koristite iste pisaće mašine?

SVEDOK SIMIĆ: Kod nas su mašine stare po 20-30 godina, tako da su verovatno iste. Sad, ja sam u drugoj bolnici, ali je verovatno na odelenju ostala ova moja mašina.

SUDIJA TAJA: Hvala.

SUDIJA HANT: Ima li pitanja od strane Tužilaštva ili Odbrane?

TUŽILAC GRUM: Ne, časni Sude.

ADVOKAT DOMAZET: Ne, časni Sude.

SUDIJA HANT: Hvala vam, doktore, što ste došli da svedočite. Izvinite što je to tako dugo trajalo, ali vi ste ovde dali vrlo važno svedočenje. Hvala vam što ste došli da nam pomognete. Sada ste slobodni da idete.

TUŽILAC GRUM: Dok čekamo da uđe sledeći svedok, dozvolite mi da vas obavestim o tome da mi sada imamo protokole, međutim, na žalost, zbog nekih ličnih problema nisam danas imao vremena da ih za vreme pauze za ručak pregledam, pa ću to da učinim večeras. I mogu da vas obavestim da smo pokušali da ostvarimo kontakt sa veštakom za sudsku medicinu, da smo to pokušavali u tri protekla dana i da to nismo uspeali. Čim uspostavimo kontakt sa njim, mi ćemo da procenimo koliko će dugo to da traje pa ćemo o tome da obavestimo Sud. Takođe mislim da nećemo morati da pregledamo neke dodatne dokumente.

SUDIJA HANT: Koliko sam ja razumeo, sledeći svedok je bolničarka sa ortopedije, sa odeljenja ortopedije. Ne znam da li ćemo sa njom da prođemo sve ove dokumente, ali nadam se da nećemo.

TUŽILAC GRUM: Imamo psihijatrijsku knjigu i poslaću nekoga da donese one ostale knjige da bi nam bile dostupne.

SUDIJA HANT: Gospođo, molim vas da pročitate svečanu izjavu sa ovog dokumenta koji vam je sudki poslužitelj dao.

SVEDOK PAVLOVIĆ: Svečano izjavljujem da ću govoriti istinu, celu istinu i ništa osim istine.

SUDIJA HANT: Izvolite, sedite gospođo. Gospodine Domazet.

GLAVNO ISPITIVANJE: ADVOKAT DOMAZET

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Hvala, časni Sude. Gospođo, dobar dan.

SVEDOK PAVLOVIĆ – ODGOVOR: Dobar dan.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Ja ću vam postavljati pitanja u ime Odbrane gospodina Vasiljevića, pa vas molim da kada čujete moje pitanje pre odgovora sačekate koji sekund, zbog prevođenja, a obzirom da vi i ja govorimo istim jezikom.

Najpre bih vas molio da se predstavite Sudu, da kažete svoje osnovne generalije, dakle, ime, prezime, datum i mesto rođenja.

SVEDOK PAVLOVIĆ – ODGOVOR: Zovem se Slavica Pavlović, rođena sam u Užicu 18. avgusta, 1957. godine.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Kažite nam, gospođo Pavlović, šta imate od završene škole?

SVEDOK PAVLOVIĆ – ODGOVOR: Imam završenu osnovnu školu i srednju medicinsku školu.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Gde ste sada zaposleni, gospođo Pavlović?

SVEDOK PAVLOVIĆ – ODGOVOR: Zaposlena sam u opštoj bolnici u Užicu.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Od kada radite u opštoj bolnici u Užicu, gospođo Pavlović?

SVEDOK PAVLOVIĆ – ODGOVOR: Radim od 1. decembra 1986. godine.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Znači li to da ste neprekidno u radnom odnosu, od 1986. godine do danas, u opštoj bolnici u Užicu?

SVEDOK PAVLOVIĆ – ODGOVOR: Jeste.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: U toku 1992. godine, na kom ste odeljenju radili u bolnicu u Užicu, gospođo Pavlović?

SVEDOK PAVLOVIĆ – ODGOVOR: Radila sam na odeljenju ortopedске hirurgije i traumatologije.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Da li i posle toga radite na tom istom odeljenju do danas?

SVEDOK PAVLOVIĆ – ODGOVOR: Da, radim.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Hoćete mi opisati to vaše odeljenje, dakle, 1992. godine? Koliko je bio ... Koji su, po vašem sećanju, lekari tada radili i koliko ste imali soba i gde ste se u okviru same bolnice nalazili?

SVEDOK PAVLOVIĆ – ODGOVOR: Te 1992. godine, nalazili smo se u bolnici na četvrtom spratu, kao što se i danas nalazimo. Imali smo 18 soba numerisanih od 401 do 418 i dan danas su tako numerisane, s tim što dve nisu bolničke sobe. Imali smo doktore na odeljenju: doktora Milosavljevića, načelnik odeljenja je bio tada, doktor Jovičević koji je u to vreme bio i direktor naše bolnice, doktor Vojkan Krnjić i doktor Đorđe Stojković, to su bili ortopedi, a pored njih su bili i doktori koji su se spremali ili su već bili na specijalizaciji. To je doktor Ivan Jovanović i doktor Vladimir Gordić.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Da li ste nam rekli, da li ste se setili svih lekara ili ste možda propustili nekog od njih?

SVEDOK PAVLOVIĆ – ODGOVOR: Pa, sigurno sam vam rekla za ortopede koji su bili, mogu još jednom eventualno da se ...

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Ne. Pitaću vas konkretno za jednog da li je radio na vašem odeljenju ili na nekom drugom...

SVEDOK PAVLOVIĆ – ODGOVOR: Ja se izvinjavam, doktor Moljević. Njega sam zaboravila, koji je radio tada na našem odeljenju.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Da, hvala. Dakle i on je radio na vašem odeljenju?

SVEDOK PAVLOVIĆ – ODGOVOR: Jeste.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Hoćete li nam reći kakve su bile vaše dužnosti kao medicinskih sestara, u pogledu vođenja vaše evidencije bolesnika?

SVEDOK PAVLOVIĆ – ODGOVOR: Na naše odeljenje stizali su bolesnici sa već otvorenom istorijom bolesti, tako stižu i sada, koja se otvara na prijemnom odeljenju naše bolnice. Po dolasku na naše odeljenje, mi smo dužni da ih upišemo u našu, takozvanu, svesku rezultata, ako stignu do 13.00. Otvaramo temperaturnu listu, a kada stignu posle 13.00 oni se ... Upisuje smena, bilo da je to druga ili treća, u svesku primopredaje. Zatim ...

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Samo malo. Pre nego što nastavite, da nam objasnite o kakvim se to smenama radi, koliko je tih smena bilo i da li se o tome vodila evidencija?

SVEDOK PAVLOVIĆ – ODGOVOR: Naravno da se vodila evidencija, sestre su se smenjivale, postojale su tri smene.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Kako su išle te smene?

SVEDOK PAVLOVIĆ – ODGOVOR: Prva smena počinjala je u 6.00 i trajala je do 13.00. Druga je počinjala u 13.00, završavala se u 20.00 i treća koja je počinjala u 20.00, a završavala se u 6.00 ujutru. To je smenski rad srednjeg medicinskog osoblja.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Da li se vreme koje ste spomenuli za ovu prvu smenu poklapalo sa radnim vremenom ostalih zaposlenih, odnosno redovnim radnim vremenom ostalih lekara i sestara bolnice, pa i vašeg odeljenja?

SVEDOK PAVLOVIĆ – ODGOVOR: Govorila sam vam o smenskom radu, a ko je radio samo prvu smenu, on je radio do 14.00 ... Doktori, od 7.00 do 14.00.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Dakle, redovno radno vreme i doktora i sestara je bilo tada, ne računajući ove smene, je bilo od 7.00 do 14.00?

SVEDOK PAVLOVIĆ - ODGOVOR: Doktori da, a sestre od 6.00 do 13.00.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Da li se vodila posebna evidencija o predaji smena i da li se o tome nešto beležilo u posebnoj svesci?

SVEDOK PAVLOVIĆ – ODGOVOR: Da, vodila se. Tu svesku je pisala druga i treća smena i vodila se u jednoj posebnoj svesci, koju mi zovemo sveska primopredaje.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Možete li nam reći zbog čega se nije vodila u prvoj smeni?

SVEDOK PAVLOVIĆ – ODGOVOR: U prvoj smeni smo imali svesku, takozvanu rezultata, gde su se upisivali bolesnici koji su primljeni u toku prepodneva.

ADVOKAT DOMAZET: Hvala. Mislite li, vaša Visosti, da bi bio trenutak da prekinemo ovde?

SUDIJA HANT: Da, svakako, to ćemo i da učinimo. Nastavljamo sutra ujutru u 9.30.

